

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Buj Község Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	6
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	26
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	34
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	37
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	41
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	44
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	45
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	46
1. A HEP IT részletei	46
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	46
A beavatkozások megvalósítói.....	47
Jövőképünk	48
Az intézkedési területek részletes kifejtése	49
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
3. Megvalósítás.....	76
A megvalósítás előkészítése	76
A megvalósítás folyamata.....	77
Monitoring és visszacsatolás	79
Nyilvánosság	79
Érvényesülés, módosítás.....	81
4. Elfogadás módja és dátuma	82

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Buj Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Buj község Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében a Nyírségben, a Tisza és a Lónyai-csatorna által határolt Rétköz területén fekszik, lakosainak száma 2291 fő (2019. 01. 01.).

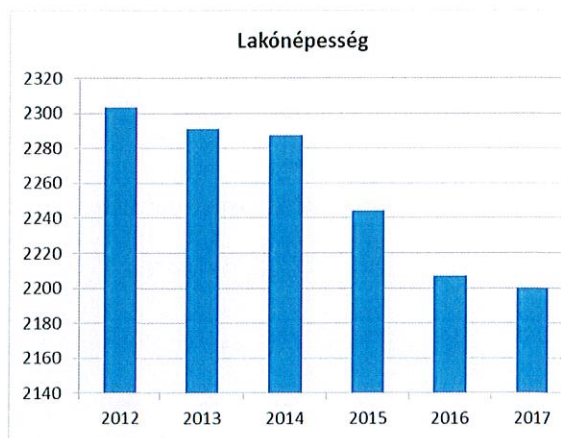
Nyíregyháza 10 km, Gávavencsellő 11 km, Ibrány 6 km, Nagyhalász 17 km távolságra található. A Nyíregyházával összekötő keskeny nyomtávú vasútvonal 2009-ben megszűnt. Jelenleg a Trans Tour autóbusz járatai biztosítják a tömegközlekedést. Az infrastruktúrája teljesen kiépített. Rendelkezik bölcsődével, óvodával és nyolc évfolyamos általános iskolával. A lakosság ellátását 24 kiskereskedelmi egység biztosítja. Háziorvosi ellátás és védőnői szolgálat is helyben található, egy gyógyszertár biztosítja a lakosság ellátását. A településen 3 egyház rendelkezik templommal a római katolikus, a református és a görög katolikus.

Közigazgatásilag az észak-alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye északi peremén, az ibrányi járásban található, önálló polgármesteri hivatallal rendelkezik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	2303	bázis év
2013	2291	99,5%
2014	2287	99,8%
2015	2244	98,1%
2016	2207	98,4%
2017	2200	99,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

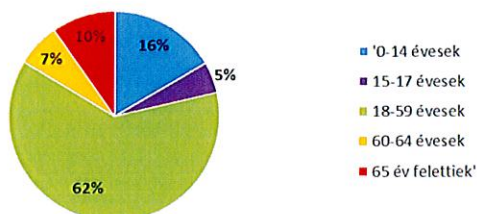
A lakónépesség száma csökkenést mutat. Oka, hogy a településen 1990 után a helybeli és környékbeli munkahelyek száma jelentősen csökkent. Nem települt le új munkahelyteremtő vállalkozás, a meglévőkben pedig jelentős létszámleépítés történt vagy megszűntek helyi vállalkozások. A fiatalok elvándorlása nagyon jellemző a településre, hiszen a tanulmányaik befejezése után már nem a településen képzelik el a jövőjüket. A településre az előregedés jellemző.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

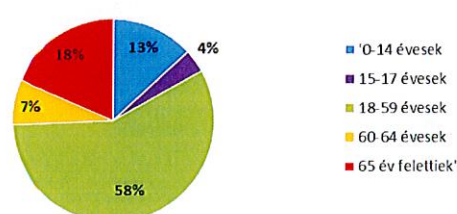
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	1 122	1 155	2 277	49,28%	50,72%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)					
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	186	152	338	8,17%	6,68%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	54	43	97	2,37%	1,89%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	699	664	1 363	30,70%	29,16%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	74	83	157	3,25%	3,65%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	109	213	322	4,79%	9,35%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népességben a férfiak aránya a 0-59 éves korosztályban magasabb, míg a 60 év felett ez a tendencia megfordul. Ennek oka a férfiak magas halandóságában keresendő.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

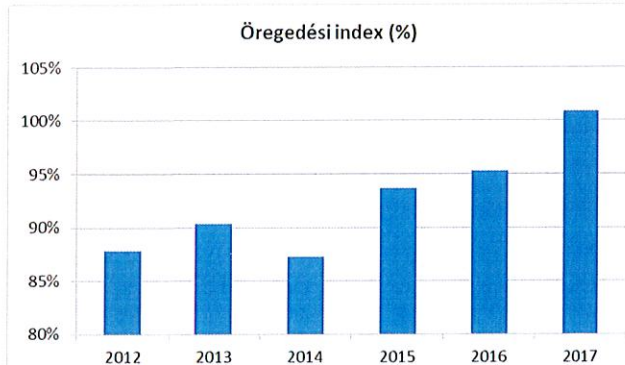
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	39	15	-24
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	27	24	-3
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	38	38	0
Összesen	104	77	-27

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	316	360	87,78%
2013	327	362	90,33%
2014	322	369	87,26%
2015	325	347	93,66%
2016	322	338	95,27%
2017	341	338	100,89%

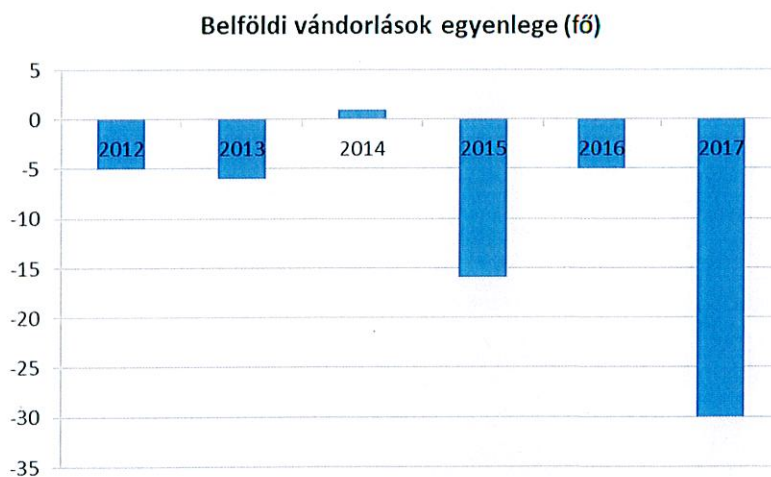
Forrás: TeIR

3. számú táblázatból jól látható, hogy a 65 év feletti lakosok száma 2017-re meghaladta a 0-14 éves lakosok számát, valamint öregedési index a vizsgált években mindig szinte folyamatosan növekedett.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	52	57	-5	-2,2
2013	48	54	-6	-2,6
2014	58	57	1	0,43
2015	45	61	-16	-6,99
2016	51	56	-5	-2,2
2017	52	82	-30	-13,1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

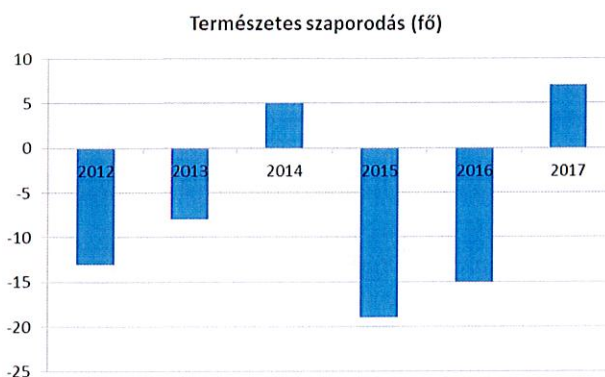

A belföldi vándorlásoknál az állandó jellegű odavándorlások száma alacsonyabb, mint az elvándorlások száma, különösen az utóbbi években. Ennek egyik jelentős oka lehet, hogy a településen nincsenek új munkahelyteremtő vállalkozások, viszont a közeli megyeszékhelyen lévő nagyobb vállaltok munkahelykínálatai vonzóbbak az emberek számára.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élvezületek száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	19	32	-13
2013	21	29	-8
2014	27	22	5
2015	17	36	-19
2016	25	40	-15
2017	26	19	7

Forrás: TeIR

Az 5. számú táblázatból megállapítható, hogy két év kivételével a halálozások száma magasabb, mint a születések száma. Mivel a mutatók leginkább negatív előjelűek, természetes fogyásról van szó.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Buj község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Buj település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a községben élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Buj Község Önkormányzat alapvető célja, hogy olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2015-ben a Képviselő-testület elfogadta a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.28.) önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet, a Családsegítő- és Gyermekvédelmi Szolgálat Társulási Megállapodása, Településfejlesztési koncepció, Magánszemélyek kommunális adójáról szóló 5/2017. (V.31.) számú helyi rendelet, tanulmányi ösztöndíjról szóló helyi rendelet, a helyi közművelődésről szóló 4/2002. (I.30.) rendelet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szociális Alapszolgáltatási Központ Társulás (Buj, Tiszabercel, Balsa), Nyíregyházi Tankerületi Központ Programja, MEDI- AMB Nonprofit Kft.-vel (4484 Ibrány, Nagyhalászi u. 1.) kötött orvosi ügyeleti feladatok ellátására kötött feladatellátási megállapodás (8 település)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

A helyi adatgyűjtésben az alábbi intézmények szolgáltatottak adatot:

- Buji Aranyalma Óvoda, Bölcsőde és Konyha
- Családgondozó
- Házi orvos
- Szociális ügyintéző
- Védőnő

Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 900 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Községünkben a 2011. évi népszámlálás során 195 fő vallotta magát romának. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerint számuk 300-400 fő.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

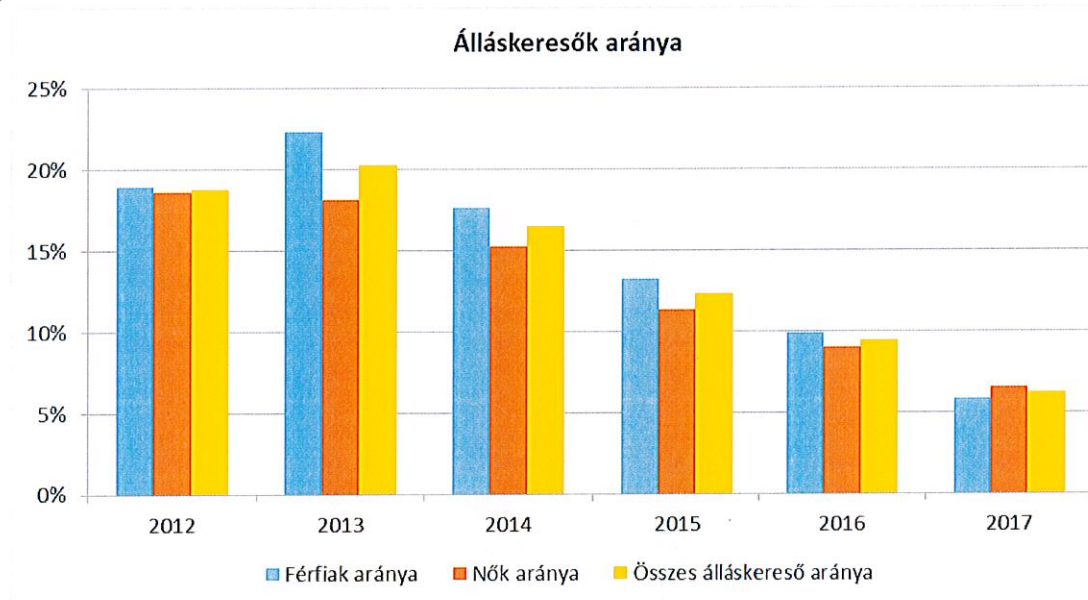
A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskeresők létszámát, százalékos arányát. Az adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, a munkanélküliség a férfiak esetében magasabb értéket mutat.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	824	818	1 642	155,75	18,9%	152	18,6%	308	18,7%
2013	812	806	1 618	181	22,3%	146	18,1%	327	20,2%
2014	820	804	1 624	144,75	17,7%	122,5	15,2%	267	16,5%
2015	826	790	1 616	109,25	13,2%	89,5	11,3%	199	12,3%
2016	827	790	1 617	81,5	9,9%	71	9,0%	153	9,4%
2017	818	777	1 595	47,75	5,8%	50,75	6,5%	99	6,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

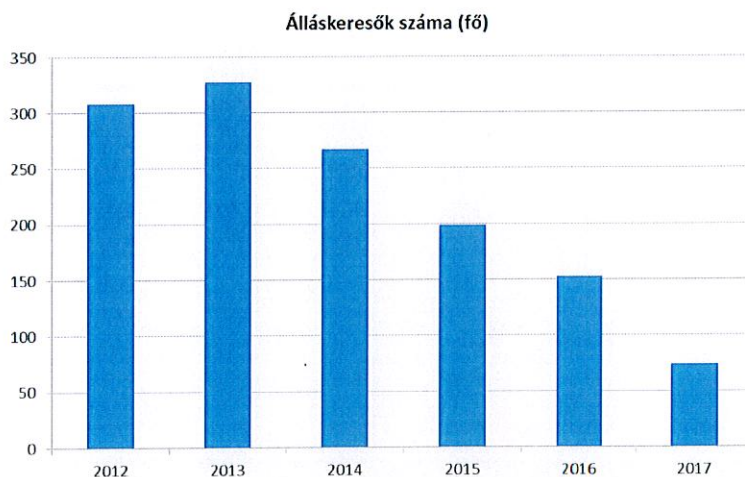

Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk, látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján az 59 év felettiéknél tapasztalható emelkedés, amely a lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emelésével, valamint a kordedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		308	327	267	199	153	74
20 év alatti (TS 1002)	Fő	8,75	9,75	6,75	8,5	8,75	4,5
	%	2,8%	3,0%	2,5%	4,3%	5,7%	6,1%
20-24 év (TS 1003)	Fő	40	52,75	47,75	36,25	28,25	11,75
	%	13,0%	16,1%	17,9%	18,2%	18,5%	15,9%
25-29 év (TS 1004)	Fő	42,5	42,75	34,25	27,75	20,75	11,5
	%	13,8%	13,1%	12,8%	14,0%	13,6%	15,6%
30-34 év (TS 1005)	Fő	34,25	36,5	29	19,75	15	6,5
	%	11,1%	11,2%	10,9%	9,9%	9,8%	8,8%
35-39 év (TS 1006)	Fő	47	46,75	27,25	17,75	13,5	5,25
	%	15,3%	14,3%	10,2%	8,9%	8,9%	7,1%
40-44 év (TS 1007)	Fő	40,75	41,5	36,5	24,5	20,75	9
	%	13,2%	12,7%	13,7%	12,3%	13,6%	12,2%
45-49 év (TS 1008)	Fő	33,5	31,5	27,75	21,25	16,5	9,5
	%	10,9%	9,6%	10,4%	10,7%	10,8%	12,9%
50-54 év (TS 1009)	Fő	36	36,25	29	20,25	14	8
	%	11,7%	11,1%	10,9%	10,2%	9,2%	10,8%
55-59 év (TS 1010)	Fő	23,25	24,75	22,25	14	9	5
	%	7,6%	7,6%	8,3%	7,0%	5,9%	6,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1,75	4,5	6,75	8,75	6	2,75
	%	0,6%	1,4%	2,5%	4,4%	3,9%	3,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

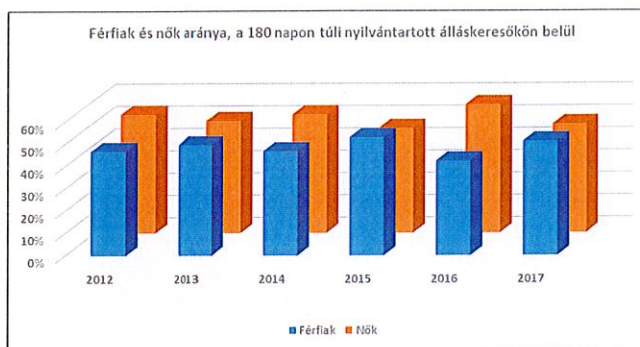
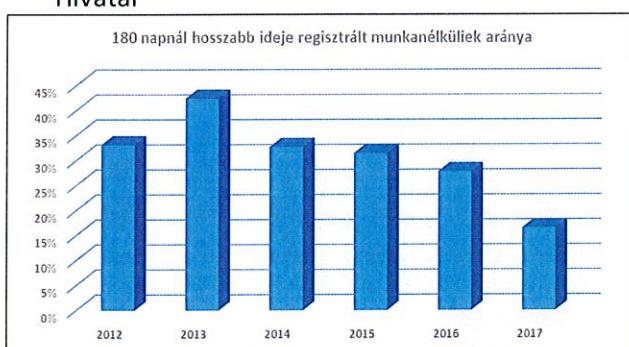
A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy bár a regisztrált munkanélküliek aránya csökkent a településen, továbbra is súlyos problémát okoz az állásnélküliek visszakерülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	33,14	95	108	203	46,8%	53,2%
2013	42,43	68	69	137	49,6%	50,4%
2014	32,73	52	59	111	46,8%	53,2%
2015	31,45	44	39	83	53,0%	47,0%
2016	27,78	17	23	40	42,5%	57,5%
2017	16,5	20	19	39	51,3%	48,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

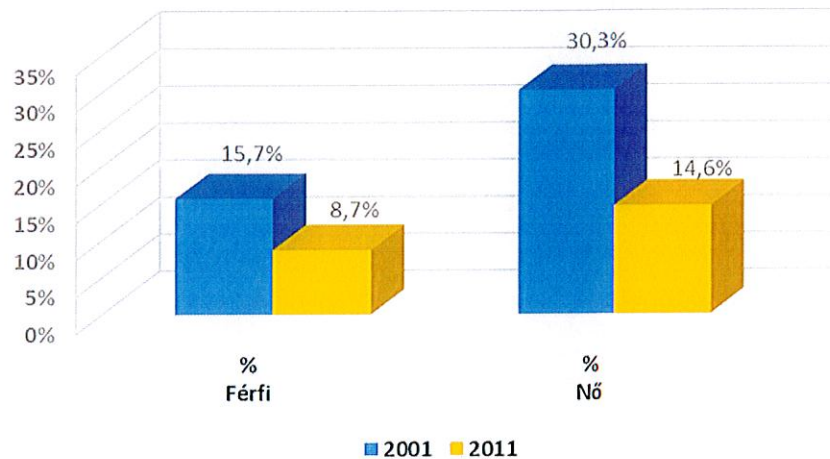
Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	84,3%	69,7%	15,7%	30,3%
2011	91,3%	85,4%	8,7%	14,6%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

A felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település, azonban elmondható, hogy a Startmunka mintaprogram keretében tartandó növénytermesztő, kosárfonó, állattenyésztő tanfolyamok is hozzájárultak a lakosság iskolai végzettségének növeléséhez.

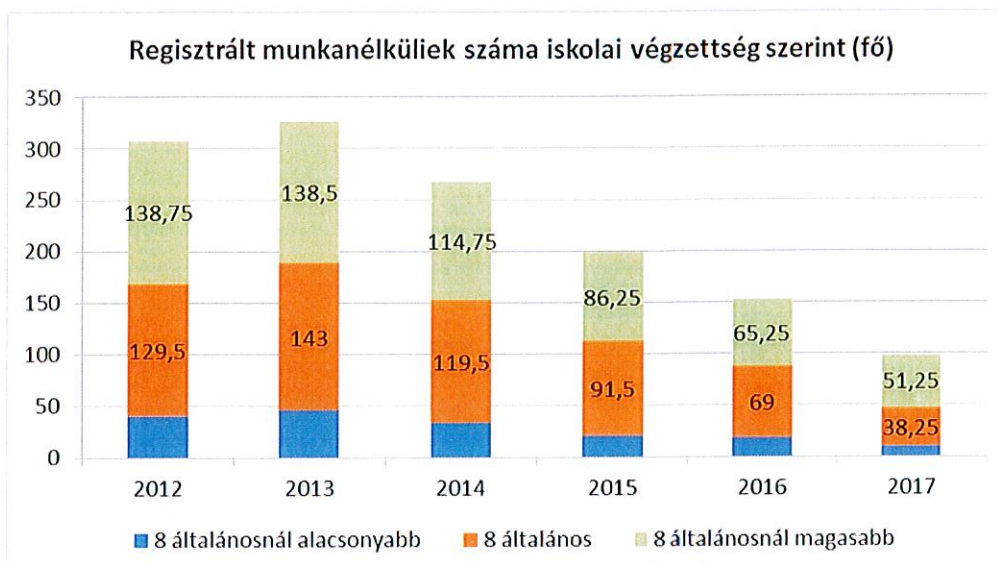
A 3.2.6. táblázatban látható, hogy 2013 és 2017 között a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlása kis mértékben, de átalakult. A 8 általános vagy annál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya kis mértékben csökkent, de a munkanélküliek még mindig több mint 40 %-a tartozik ebbe a csoportba. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya közel 6 %-os növekedést mutat.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	308	39,5	12,8%	129,5	42,1%	138,75	45,1%
2013	327	45,5	13,9%	143	43,7%	138,5	42,4%
2014	267	33	12,3%	119,5	44,7%	114,75	42,9%
2015	199	21	10,6%	91,5	46,0%	86,25	43,4%
2016	153	18,25	12,0%	69	45,2%	65,25	42,8%
2017	99	9	9,1%	38,25	38,8%	51,25	52,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

Buj Község Önkormányzata a törvényi kötelezettségének eleget téve a meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása érdekében közfoglalkoztatást szervez, figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, döntéseinek előkészítése és végrehajtása során figyelembe veszi a foglalkoztatáspolitikai következményeket.

A mélyszegénységben élők és romák számára sok esetben csak a közfoglalkoztatás, a közmunka program biztosít bevételi forrást, hozzájárulva életkörülményeik javításához vagy több esetben a felhalmozott tartozások egy részének rendezéséhez.

A táblázat kitöltésénél átlaglétsszámmal számoltunk. A közfoglalkoztatásban résztvevő romák számáról adattal nem rendelkezünk, de becslés szerint az arányuk 40-50 % körül van, ami magasnak mondható.

3.2.7. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest
2012	61	3,71%
2013	114	7,05%
2014	189	11,64%
2015	220	13,61%
2016	254	15,71%
2017	254	15,92%

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A település foglalkoztatás szempontjából elsősorban Nyíregyháza vonzáskörzetébe tartozik. A megyeszékhelyen lévő cégek egy része saját járataikkal oldja meg a dolgozók utaztatását, illetve autóval történik a munkahelyre történő bejárás, de a lenti táblázatokból is látható, hogy a menetrendszerinti autóbusz járatok száma is elégséges.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít- hetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	10 perc	0	0	0	0	0	0
Megye- székhely	30 perc	13 járat	45 perc	0	0	0	0
Főváros	3,5 óra	0	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzati adatgyűjtés

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Nem biztosított a településen a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok megszervezése, kivéve közfoglalkoztatás keretein belül. Jelenleg lehetőség erre csak a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Főosztálya által szervezett képzés, átképzés keretein belül van lehetőség. A községben az infrastruktúra adott arra (Művelődési Ház, Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér), hogy helyben különböző tanfolyamok megszervezésére és lebonyolítására sor kerülhessen.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaügyi központ fontos szerepet töltenek be a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférésben. A munkaügyi előadót folyamatosan értesítik munkaügyi központ aktuális ajánlatairól, a meghirdetett képzési lehetőségekről, melyeket a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján is kifüggeszt.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás szűk lehetőséget ad a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására, de a szakképesítést nem igénylő munkakörök megüresedése esetén erre tekintettel kell lenni. A közfoglalkoztatásban azonban a foglalkoztatásuk elsődleges.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen élők a munkaerőpiacon hátrányos megkülönböztetéssel indulnak a földrajzi távolság miatt. A kisgyermekes nők nem tudják vállalni az ingázást, hiszen az összegegyeztetetlen a gyermekfelügyelettel.

A mélyszegénységben élőkkel és a roma lakosokkal kapcsolatban problémaként jelentkezik, hogy a foglalkoztatónak előítéleteik vannak velük kapcsolatban. Ennek oka, hogy alkalmazásuk esetén a munkavégzésük nem az elvárásnak megfelelő (pontos munkakezdés hiánya, indokolatlan hiányzások a munkából, szabadság azonnali igénylése a munkakezdést követően).

A fentiek azzal magyarázhatók, hogy már rég kikerültek a munka világából, nem ismerik a rendszerességet, a pontosságot, a fegyelmet, ezért esetleges foglalkoztatásuk esetén ezt újra kell tanulniuk, melyet a közfoglalkoztatási programokban való részvétel során próbálunk megvalósítani.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került, amely szerint az önkormányzat „a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében szabályozza a pénzbeli és természetbeni juttatások, valamint a szociális ellátások igénybevételének helyi szabályait, rendelkezik a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének jogosultságáról, mértékéről, igénybevételük módjáról és térítési díjairól. A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni”.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

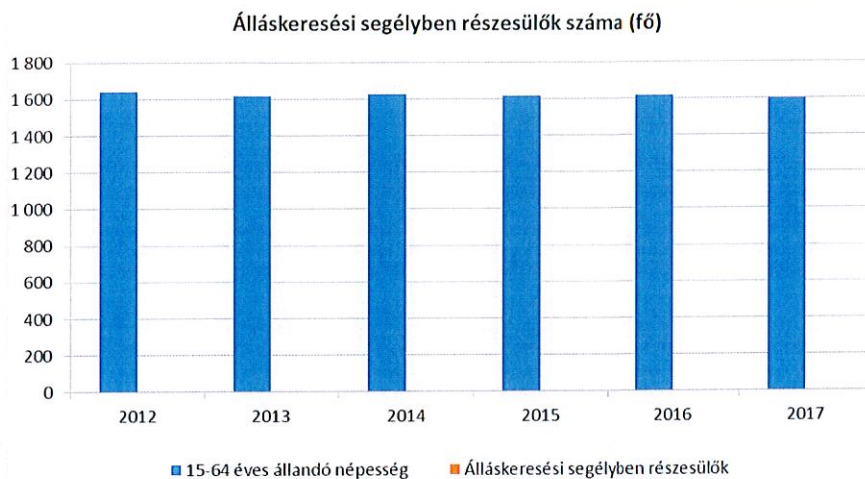
Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

A következő táblázatok adatsorai azt jelzi, hogy településünkön az álláskeresői segélyben részesülők, az álláskeresői járadékra, rendszeres szociális segélyben részesülők milyen számban vannak jelen településünkön.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

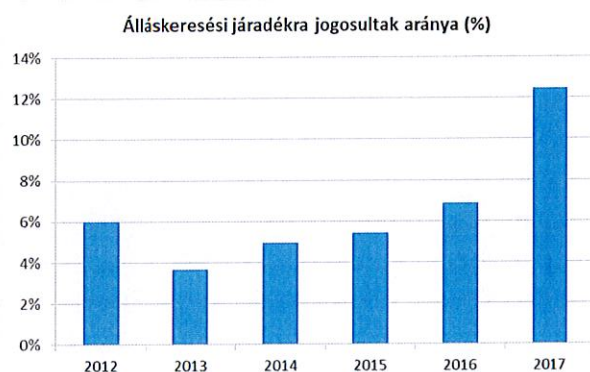
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	1 642	0,75	0,0%
2013	1 618	1,75	0,1%
2014	1 624	2	0,1%
2015	1 616	0,5	0,0%
2016	1 617	0,25	0,0%
2017	1 595	1,25	0,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	308	18,5	6,0%
2013	327	12	3,7%
2014	267	13,25	5,0%
2015	199	10,75	5,4%
2016	153	10,5	6,9%
2017	99	12,25	12,4%

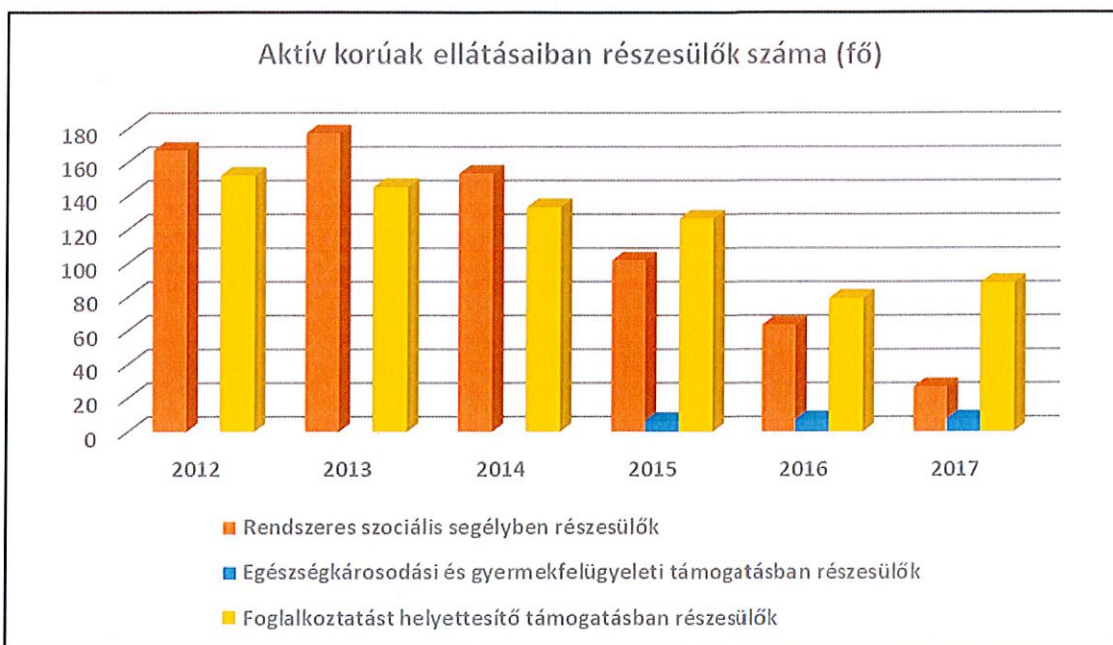
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	167		10,17%	152	49,39%
2013	177		10,94%	145	44,34%
2014	153,25		9,44%	133,2	49,84%
2015	101,75	6,6	6,30%	126,45	63,62%
2016	63,5	7,3	3,93%	79,3	52,00%
2017	26,75	7,6	1,68%	88,31	89,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

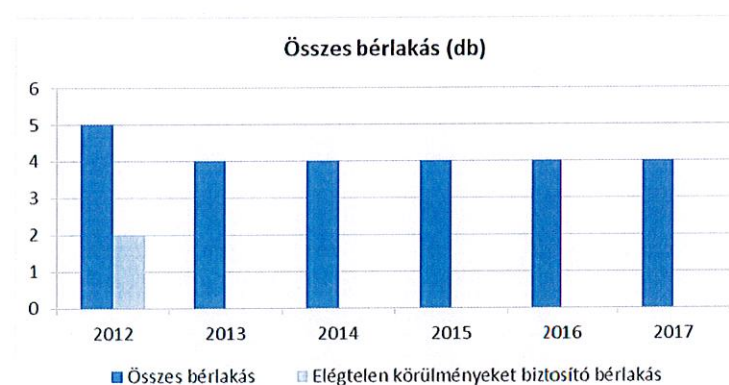
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma
2012	982	51	5	2	0	0	0	0
2013	964	39	4	0	1	0	0	0
2014	964	39	4	0	1	0	0	0
2015	964	39	4	0	1	0	0	0
2016	965	39	4	0	1	0	0	0
2017	965	39	4	0	1	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

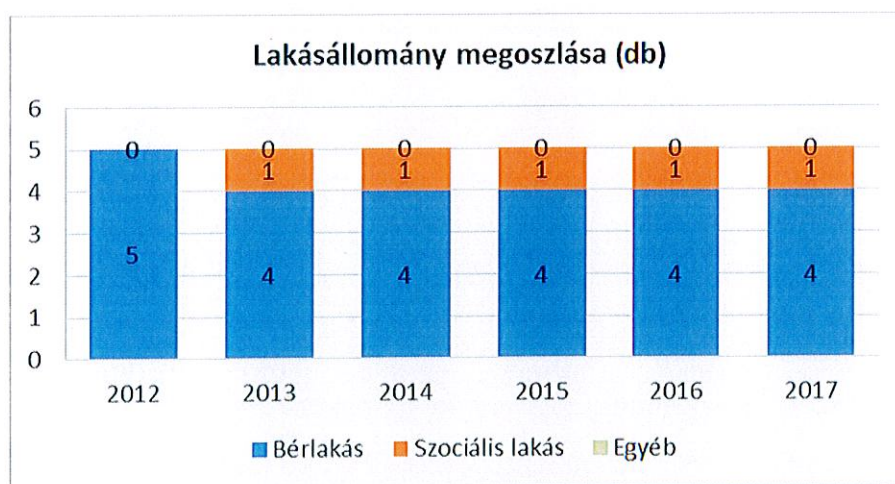
a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat 5 db lakással rendelkezik, melyből 1 szociális lakás, 2 pedig üres. Az önkormányzat nem tervezi a lakás állomány növelését, erre forrása nincs, viszont a meglévők korszerűsítése, felújítása fontos feladat.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat területén sok az üresen álló ingatlan. A szociálpolitikai támogatások igénybevételével egyre több fiatal jut lakáshoz a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság
Közterületen élő hajléktalanok száma 0 fő.

A hajléktalanság problémája sok szempontból-jogi, munkaerő-piaci, lakásügyi, pszichiátriai-értelmezhető. A hajléktalanok közül sokaknak még alkalmazkodási, összeférhetetlenségi problémáik is vannak és nem utolsó sorban valamilyen szenvedély betegségük is vélelmezhető. Hatékony szociális munkát végezni velük csak mind ezek szem előtt tartása mellett lehet.

A szociális alapszolgáltatási központ segítségével keresztül vizsgáljuk a településen megjelenő hajléktalanok számát, jellemzőit A hajléktalanság kialakulásának tényezői: az elszegényedés, a munkanélküliség, a jövedelemhiány okozta lakhatási nehézségek, a lakásvesztés. A hajléktalan emberek között igen nagy számban vannak állami gondozásból kikerült, hosszabb-rövidebb börtönbüntetésből szabadult, elvált, alkoholbeteggé lett emberek. Az állami nevelés megszűnése nagykorúság elérése miatt történt. Az átlagos életkor 30 és 60 év között változik. Ha az előző évek tendenciát vizsgáljuk megállapítható, hogy a gazdasági válság ideén e célcsoport a munkaerő-piac beszűkülése miatt még nehezebben talál bejelentett állás lehetőséget.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a lakásfenntartási támogatás. Tapasztalat, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újra termelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai pl. kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Lakhatási támogatást az önkormányzat anyagi helyzete miatt nem tud biztosítani, de ha a körülmények indokolják, települési támogatást állapít meg a képviselő-testület.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	274	0
2013	343	0
2014	360	0
2015	350	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy többgyermekes családok esetében. A lakosság eladósodását mutatja a hivatalhoz érkezett Végrehajtó Iroda által küldött illetmény letiltások száma.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Bujhoz több lakott külterületi tanya tartozik: Feketehalom tanya, Hudák tanya, Nádastó tanya, stb. A külterületeken Feketehalom kivételével csak villany van, a vezetékes víz-, gázhálózat nem került kiépítésre.

A Feketehalomra az elszegényedés, a lakások elhanyagoltsága jellemző. A közösségi közlekedés nem megoldható. A többi külterületi tanya magánkézben van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az állampolgárok az egészségügyi alapellátásokat – járóbeteg ellátás, fekvőbeteg ellátás kivételével- helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, az egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladással állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás

A településen járóbeteg szakellátás nem működik, azt a közeli Ibrány településen érhető el, sajnos a közvetlen tömegközlekedés hiányzik, ezt az égető probléma megoldását az önkormányzatnak ösztönözni kell. Az előjegyzési rendszer lehetővé teszi a telefonon, személyesen történő bejelentkezést.

A fogorvosi alapellátás területén 1 felnőtt körzet elégíti ki a lakossági szükségleteket. 1 körzeti védőnő végzi munkáját, tevékenységével a település egészét lefedi, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhető. A település éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelete megoldott.

A területi ellátásért felelős kórház a Jósa András Oktatókórház Nyíregyházán.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrőprogramokhoz való hozzáférés legközelebb Ibrányban, Gávavencsellőn és Nyíregyházán biztosított. Tüdőszűrés viszont többször van az Integrált Községi és Szolgáltató térben. A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. Fogászati szűrést a fogorvos végzi, iskolafogászati szűréseken szinte minden tanuló megjelenik.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodában és az iskolában utazó logopédiai szolgáltatás keretében történik az érintett gyermekek fejlesztése. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjainak fejlesztését az intézményben lévő szakvizsgázott fejlesztő pedagógus végzi.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat az általános iskola épületében főzőkonyhát működtet, ahol közel 300 adagot főznek naponta. Innen látjuk el az óvodások, iskolások és idősek étkeztetését. Az önkormányzati startmunka mintaprogram keretében a megtermelt zöldségeket, gyümölcsöket, a tartósítással előállított élelmiszereket (befőttek, savanyúságok) a konyhán használja fel.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat sportlétesítmény karbantartása, fejlesztése folyamatos feladat. A köznevelési intézmény tornaterme megfelelően szolgálja a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások). A település labdarúgó csapata a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei labdarúgó bajnokság III. osztályában szerepel. A diáksportok közül a kézilabda és a labdarúgás a legnépszerűbb, a tanulók rendszeresen vesznek részt tornákon.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A művelődési intézmények közül a művelődési ház sajnos nem működik, a másik közösségi tér az IKSZT (Integrált Közösségi Szolgáltató Tér) közismertebb nevén Közösségi Ház. A település lakossága nem kellő mértékben használja ki ennek az intézménynek az adottságait.

Az intézményben van az irodája a Polgárőr egyesületnek és a Napfény Nyugdíjas Klubnak.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi sajtó szolgál. A települési újság, a Buji Szemle, az újság eljut az állampolgárok, a község vállalkozásaihoz, intézmények felé. A fontosabb helyi hírekről a lakosok az önkormányzat honlapján: www.buj.hu tájékozódhatnak.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat anyagilag is támogatja a civil egyesületeket. A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, és egyéb szervezetekkel.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen roma nemzetiség él, akik többsége beilleszkedett a helyi közösségbe.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A közösségi összetartás a községi rendezvényeken való közreműködésben, az önkéntes munkában és a közösségi élet szponzorálásában nyilvánul meg. A közösségi szolidaritás erősítése terén van még tennivaló.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községben 195 fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. A községben Roma Nemzetiségi Önkormányzat megalakult, együttműködik a köznevelési és szociális intézménnyel.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 900 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, alkoholizmus, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló tényezőnek bizonyulnak.

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében.

Együttműködési területek:

- Az önkormányzat által fenntartott, illetve támogatott közművelődési intézmények és kulturális programok kínálatában megjelenjenek a roma kisebbségi kultúrát bemutató elemek.
- Gyermekvédelmi és egészségügyi szakemberek, tájékoztató programokat tartanak a szűrővizsgálatok fontosságáról.

Az RNÖ és az Önkormányzat közös célja minden egyes programokkal, intézkedésekkel:

- A gyermekek tanulmányi eredményeinek javítása, készség és képességfejlesztés, korrepetálás, pótvizsgára való felkészítés.
- Roma identitás elmélyítése, a munkára ösztönzés, a társadalmi együttélés normáinak a betartása, a nem segélyre alapozott életkép
- Szabadidős tevékenységek biztosítása, melyeken keresztül erősítjük szocializációs, verbális, manuális fejlődésüket.
- A halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok körében a bűncselekmények csökkentése.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség megszüntetésére nincsenek megfelelő, működő intézkedések	Képzések tartása és tréningek, tanácsadás nyújtása munkanélüliek körében a településen.
Iskolázatlanság	Felnőttoktatás/átképzés szervezése, segítése a szükségletek figyelembe vételével
A pályakezdő álláskeresők számának növekedése ellen nincsenek megfelelő, működő intézkedések.	Olyan intézkedéseket kell kezdeményezni, amelyek támogatják, és közvetítőként, ellenőrzőként keresztülsegítik azokat a munkáltatókat, akik pályakezdő álláskeresőket alkalmaznának.
A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű.	A preventív módszerek elterjesztése mellett hangsúly helyezése a szűrőprogramokban való részvétel ösztönzésére és a szűrőprogramokra való eljuttatás segítésére.
Hiányzó közzolgáltatások, közművek biztosítása	Közművek kiépítése

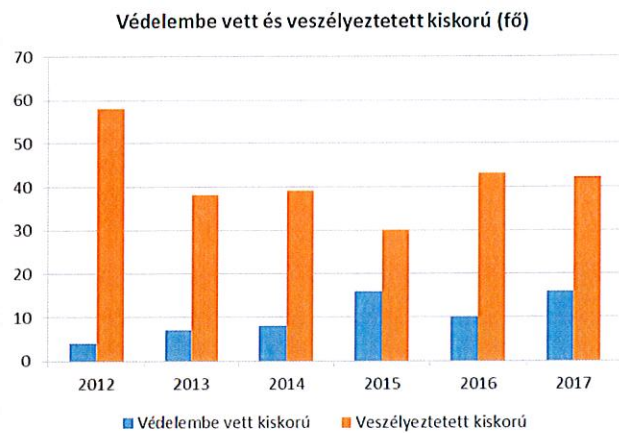
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	4	58
2013	7	38
2014	8	39
2015	16	30
2016	10	43
2017	16	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Községünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

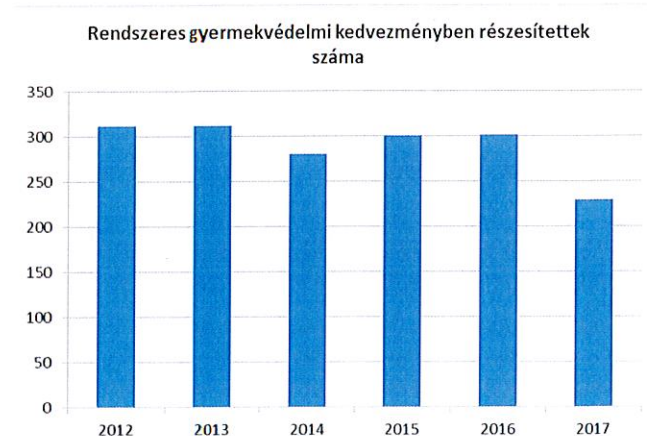
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma településünkön igen magas.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	312
2013	312
2014	280
2015	301
2016	302
2017	229

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére az önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenes étkeztetésben részesülnek. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2015. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében a bölcsődében és az óvodában az ingyenes étkeztetésre való jogosultság kiterjed 3 vagy több gyermeket nevelő családok gyermekeire, tartósan beteg és fogyatékos gyermekekre és azon két vagy egy gyermeket nevelő szülők gyermekeire, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér nettó összegének 130%-át. Ingyenes étkezésben részesülnek továbbá a fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok egészséges, bölcsődébe vagy óvodába járó gyermekei is.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről nincs tudomásunk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

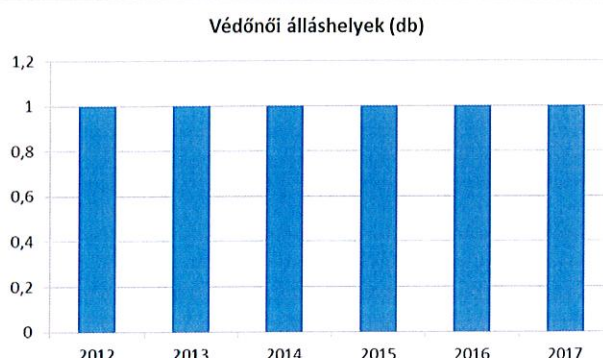
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen a védőnői álláshelyek száma 1 fő. A főállású védőnő 40 órában látja el a 0-7 éves gyermekek és az általános iskolás tanulók gondozását. A védőnői feladatok: várandós gondozás, csecsemő, kisdud és gyermek, illetve családgondozás a prevenció felvilágosítás mentén.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	136
2013	1	133
2014	1	165
2015	1	162
2016	1	141
2017	1	149

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településnek házi gyermekorvosa nincs, a körzeti háziorvos látja el a gyermekeket is. Gyermek szakorvosi ellátás legközelebb Nyíregyházán biztosított.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis(ok) száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	19870		3980	0
2013	0	20110		4057	0
2014	0	21710		4398	0
2015	0	19170		3856	0
2016	0	20410		4096	0
2017	0	21500		4315	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermek-szűrővizsgálatok 1, 3, 6 hónapos korban, majd 1 éves kortól évente történnek 6 éves korig. A védőnő feladata a szülők kiértékelése, szűrés elvégzése, igazolás kiadása, szükség esetén további vizsgálat kérése.

A 0-3 éves gyerekeket a védőnő folyamatos ellátásban részesíti, ha problémát tapasztal, a megfelelő szakorvoshoz irányítja (gyermekpszichológus, gyermekpszichiáter, Nevelési Tanácsadó stb.). 3 éves kor után a gyermekek óvodai ellátása a helyi óvodában megoldott, ahol szakképzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást a településen 1 fő családgondozó látja el. A jelzőrendszert működtetve és elsősorban a helyi intézményekkel és szolgáltatókkal szorosan együttműködve történik a gyermekvédelmi munka, főként a hátrányos és veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek és családjaik gondozása által. A családgondozó kizárólag Buj területén látja el gyermekvédelmi teendőit.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatának ellátása érdekében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, illetve koordinál, mely lehetővé teszi a gyermekeket általában érintő veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. A jelzőrendszer tagjai különösen a védőnő, háziorvos, köznevelési intézmények, rendőrség, egyház, alapítvány.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokat a megyeszékhely biztosítja.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Szabadidős és sportolási lehetőségek adottak, azonban kevés a szervezett szabadidős és szünidős program a gyermekek számára. Erre nagyobb hangsúlyt kell fektetni, hiszen a szabadidő értelmes és hasznos eltöltésének hiányában a magatartászavaros, problémás gyermekek száma is emelkedik.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az önkormányzat a tanév során, közétkeztetés keretén belül tudja biztosítani a gyermekétkeztetést, ezen kívül 2016-tól a szünidőben is napi egyszeri meleg ételhez jutnak az arra rászorulóknak.

2017. szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a nyolcadik évfolyamig minden diák. A hétközi gyermekétkeztetés az óvodások és az általános iskolások részére az intézményekben teljes körűen biztosított, hétfégi étkeztetésre igény nem mutatkozott.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem jellemző, erre vonatkozó észrevétel sem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció nem jellemző.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint került megszervezésre.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HHH gyermekek száma az elmúlt 5 évet figyelembe véve emelkedő tendenciát mutat.

Óvodánkban a hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik, amely a családok egyre nehezedő anyagi helyzetére utal. A 2018/2019. tanévben a beíratott 75 kisgyermek közül 24 fő hátrányos helyzetű, amelyből 8 fő halmozottan hátrányos. Ez az arány nagyon magas.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	89	3	81	1	71	0
2013	80	4	95	3	80	0
2014	81	4	80	1	73	0
2015	71	4	95	1	74	0
2016	77	4	95	1	67	0
2017	89	3	75	1	74	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását a köznevelési intézmény vállalja. Az általános iskolákban hátrányos helyzetű tanulók száma 84 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 43 fő. A 165 fős iskolai tanulói létszám fele tehát hátrányos helyzetű gyerek. Az általános iskola tanulói létszáma az elmúlt tanévekben csökkenést mutat. Ez az országosan is tapasztalható tendencia magyarázható egyrészt a született gyermekek számával, másrészt éves viszonylatban több tanuló esetén városi iskolát választanak a szülők, remélve a magasabb színvonalú oktatásban való részvételt. A csökkenés vészjósló, fenyegeti az iskola hosszútávú fennmaradását, a község lakosságmegetartó képességét.

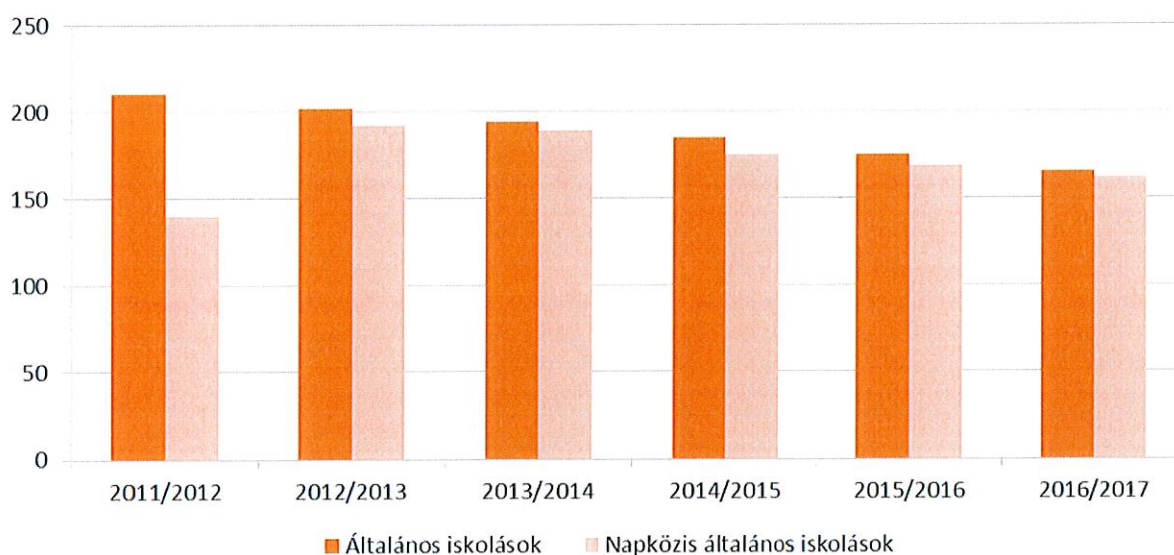

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	101	109	210	140	66,7%
2012/2013	90	112	202	192	95,0%
2013/2014	87	107	194	189	97,4%
2014/2015	80	105	185	175	94,6%
2015/2016	78	97	175	169	96,6%
2016/2017	76	89	165	162	98,2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai tanulók és napközisek száma (fő)

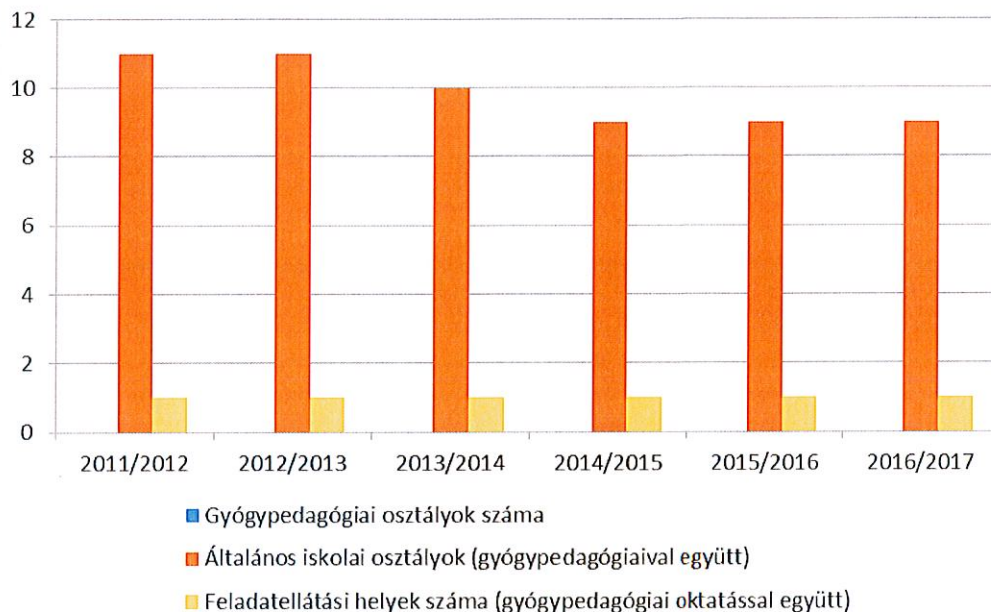

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	11	1
2012/2013	0	11	1
2013/2014	0	10	1
2014/2015	0	9	1
2015/2016	0	9	1
2016/2017	0	9	1

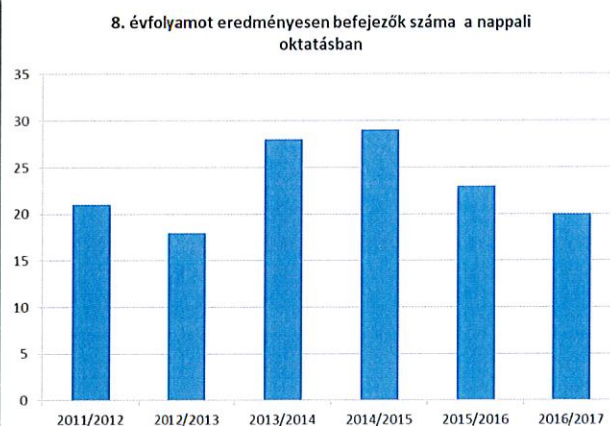
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	21
2012/2013	18
2013/2014	28
2014/2015	29
2015/2016	23
2016/2017	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A nehéz körülmények között élő (HH, ill. HHH) tanulók közül kerülnek ki az évfolyamismétlő diákok. Számukra otthon nem adott minden feltétel a sikeres tanulmányok folytatásához: tanulásra alkalmas helyiség, számítógép, könyvek, lexikonok, a feladatok megoldásában segítő személy.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodának saját gyógypedagógusa nincs, jelenleg ilyen gyerekek nem is jár az intézménybe. Az iskola rendelkezik gyógypedagógussal.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az iskolában és az óvodában is integrált oktatás, nevelés folyik, a szegregáció nincs jelen a nevelés és oktatás területén.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók, valamint a fogyatékossgal élő gyermekekre, tanulókra, a juttatások megállapításánál, a szolgáltatások biztosításánál pozitív diszkriminációt alkalmaz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az óvodában általában csak a gyerekek személyiségfejlődésével foglalkoznak, a környezettudatos viselkedés nem terjedt el a gyerekek körében.	Szemétyűjtési akciók és a környezetvédelem gyakorlása minden óvodában (kisméretű szelektív hulladékgyűjtők (főként papír és műanyag, illetve elemgyűjtők) bel téren, ahova a gyerekek saját maguk szortírozzák szét a maguk szemetét.
A gyermekek, fiatal koruknál fogva befolyásolhatóak, könnyen rossz társaságba keveredhetnek, így bűncselekmények (lopás, testi sértés, állatkínzás, emberölés) elkövetőivé válhatnak, ez negatív példa kortársaik számára, emellett a jó közbiztonság ellenére a városban élő gyerekek ki vannak téve az idegenek/átutazók általi veszélyeknek.	A fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának elkerülése érdekében a gyermekek felkészítésében a helyi társadalom - a lakosság és a civil szervezetek - nagyobb mértékű bevonására lenne szükség (pl. a civil társadalom közreműködésével a szabadidős programok bővítése a kortárs- erőszakkal, illetve a családon belül a gyermekekre irányuló erőszakkal kapcsolatban, a párkapcsolati erőszak felismerésének és kivédésének támogatására).
Fiatalok kis száma, elvándorlása (a településen több az elvándorlás, mint az állandó jellegű odavándorlás, emellett a település öregedési indexe évről évre nő).	A település vonzóvá tétele munkahelyteremtéssel, több szórakozási és művelődési lehetőséggel, élhető településkép kialakításával, parkok köztetek, játszóterek építésével, családi vállalkozások támogatásával és letelepedési segély nyújtásával.
Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala	Az átlag alatti életszínvonalon élő gyermekek fokozott figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelős által
Játszótér hiánya	új játszótér kialakítása
A gyermekek nyári elhelyezése nem megoldott, a nyári táborok többsége költségtérítéses, ezért nem mindenki számára elérhető	Programok, iskolai napközis táborok szervezése, megfelelő szakemberek képzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig magasabb arányt mutat.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

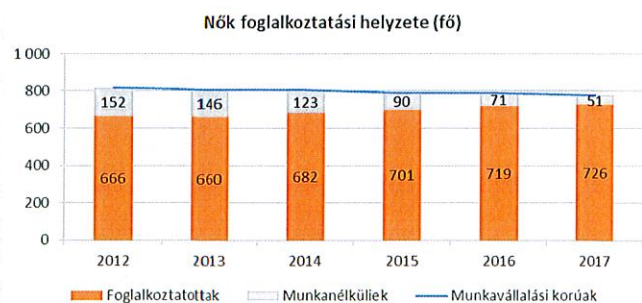
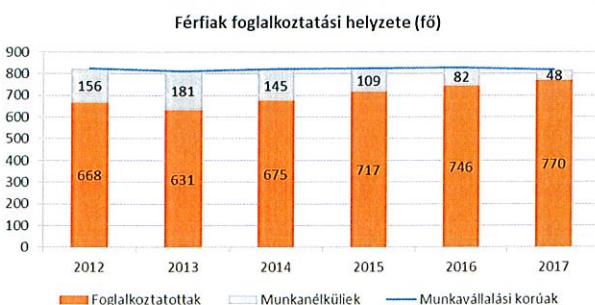
A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	824	818	668	666	156	152
2013	812	806	631	660	181	146
2014	820	804	675	682	145	123
2015	826	790	717	701	109	90
2016	827	790	746	719	82	71
2017	818	777	770	726	48	51

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az önkormányzat a helyi közfoglalkoztatási programokban (mezőgazdasági startmunka mintaprogram) többségében nőket foglalkoztat.

A településen nem működik foglalkoztatást segítő és képzési program, és a vonzáskörzetben is csak a nyíregyházi Munkaügyi Főosztály indít képzéseket. Az ott elsajátítható szakmák azonban csak ritkán vezetnek eredményes elhelyezkedéshez, mivel nem a hiányszakmákból indítanak képzéseket.

Az elmúlt években viszont közfoglalkoztatási programok keretében – főként női közfoglalkoztatottak – vettek részt növénytermesztő-tartósító, kerti munkás, háztáji növénytermesztés, parkgondozó, női szabó, stb. képzéseken.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a településen és a közeli városokban kínált munkahelyeken alacsony. Az alacsony iskolai végzettségű nők munkaerőpiacra való bejutásának esélyei minimálisak, szinte egyedüli foglalkoztatási esélyük a közfoglalkoztatás.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

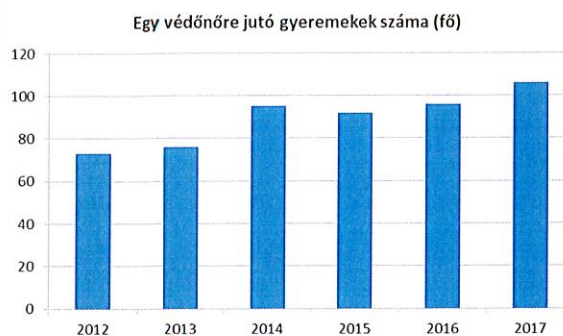
A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Községünkben a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek minden igényt kielégítenek, váró lista nincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	73	73
2013	1	76	76
2014	1	95	95
2015	1	92	92
2016	1	96	96
2017	1	106	106

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások településünkön nem találhatóak meg, legközelebb Nyíregyházán a megyeszékhelyen találhatóak meg.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében 2 nő található a 7 fős képviselő – testületből. A Polgármesteri Hivatal köztisztviselői közül 4 nő, a hivatal köztisztviselőinek létszám pedig 8 fő. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felső vezetését vizsgáljuk, akkor ott csak női vezetők találhatóak.

Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez társadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Eltitkolt családon belüli erőszak	Családon belüli erőszak esetén az elérhető segítség elérhetőségeinek közzététele
Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése nehéz, helyzetüket javítani szükséges.	Oktatási, képzési támogatások, felzárkóztató képzések, átképzések az anyák hatékony munkaerő-piaci integrációjának elősegítése érdekében.
A bölcsődei férőhelyhiány megnehezíti az anyák munkaerő-piacra való visszatérését.	Bölcsődei férőhelyek kialakítása és a bölcsődék/óvodák nyitvatartási idejének szülői igényekhez való igazítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

„Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött.” (Sütő András)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

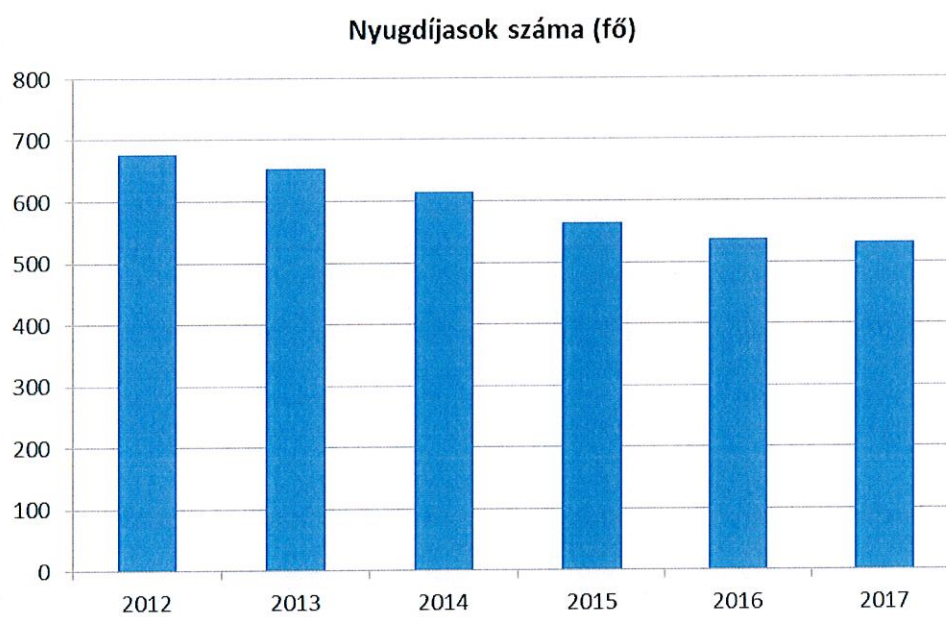
- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	263	413	676
2013	249	405	654
2014	240	374	614
2015	221	343	564
2016	205	331	536
2017	198	333	531

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről nincs adatunk.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	308	25	8%	203	n.a.	n.a.
2013	327	29	9%	137	n.a.	n.a.
2014	267	29	11%	111	n.a.	n.a.
2015	199	23	11%	83	n.a.	n.a.
2016	153	15	10%	40	n.a.	n.a.
2017	99	8	8%	39	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

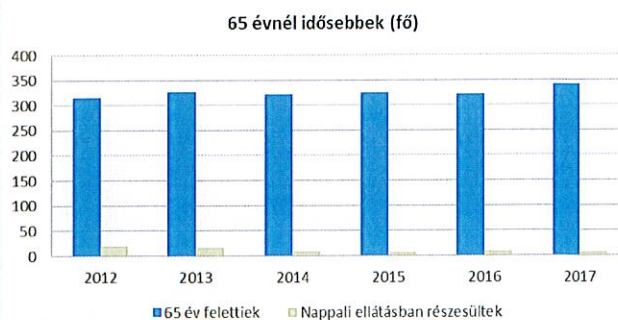
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, és egyéb szolgáltatások egy része minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának. A szociális alapszolgáltatások közül biztosított a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás és a nappali ellátás.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	316	19	6,01%
2013	327	16	4,89%
2014	322	9	2,80%
2015	325	7	2,15%
2016	322	9	2,80%
2017	341	7	2,05%

Forrás: TeIR, KSH

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	3,31
2013	3
2014	3
2015	3
2016	0,63
2017	1,19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezetek is több szociális intézményt hoztak létre és működtetnek. Községben található nem önkormányzati intézmények, akik aktívan részt vesznek az idős ellátásban: Pl.: Református Egyház házi segítségnyújtás.

c) idősek informatikai jártassága

Idősek informatikai jártasságáról nincs adatunk.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat a Szociális Alapszolgáltatási Központtal karöltve minden évben megrendezi az idősek napját. A településen működik nyugdíjas egyesület, amelynek tagjai aktívan részt vesznek a közösségi programokon, rendezvényeken. Az nyugdíjas egyesület hagyományörző csoportja fellépéseivel öregbíti a község hírnevét, népviseletét. Általánosságban elmondható, hogy kevés az idősek részére szervezett programok száma.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	8 999	0	0
2013	1	9 223	0	1
2014	1	9 360	0	1
2015	1	9 613	0	1
2016	1	9 403	0	1
2017	1	9 592	0	1

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, gyakrabban válnak áldozatokká.	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére. Rendőrséggel, polgárőrséggel közös tájékoztató tartása
Az egészségi állapot miatt romló életminőség az időskorban	Tájékoztató előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
Az idősök számítástechnikai és informatikai jártassága nem kielégítő.	Idősök számára számítástechnikai oktatások tartása, online ügyintézés megtanítása számukra és az internetes álláskeresési portálok bemutatása, használata
Bentlakásos intézmény hiánya idősök számára	Igény esetén intézmény kialakításának megvizsgálása
Biztonságerzet hiánya	Kiépített kamerarendszer további bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

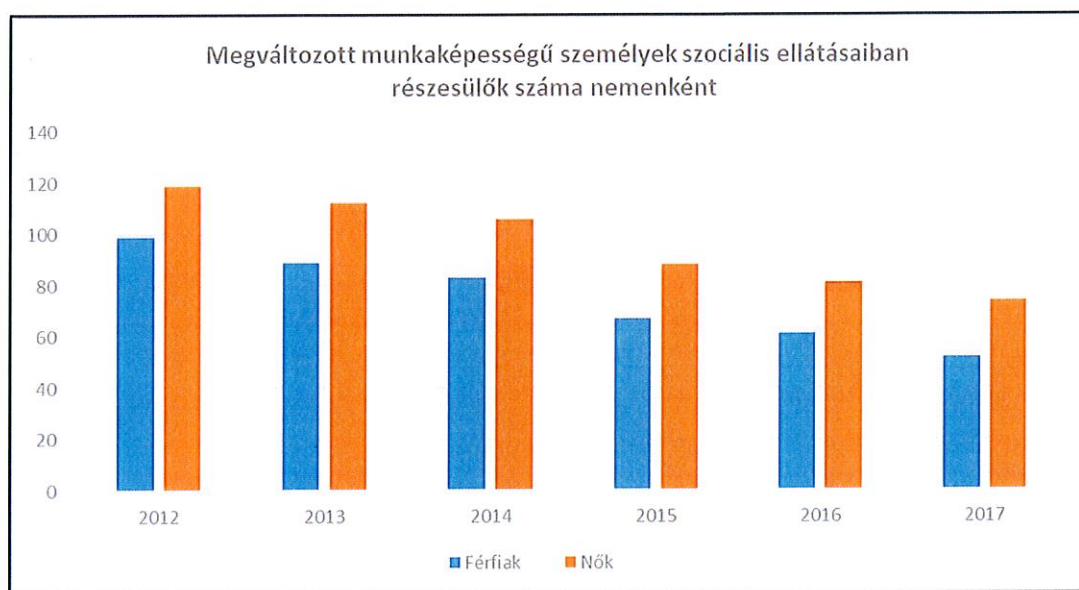
A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	99	119	218
2013	89	112	201
2014	83	106	189
2015	67	88	155
2016	61	81	142
2017	52	74	126

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei minimálisak, a foglalkoztatásukról adattal nem rendelkezünk. Védett foglalkoztató nincs a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi intézmény nincs a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, az időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk adatokkal.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Településünkön az intézmények többsége akadálymentesített, megközelíthető. Az önkormányzati épületekben végzett felújítások során a képviselő-testület azok akadálymentesítésének megoldására figyelmet fordít, különösen a fizikai akadálymentesítésre, mely az idős lakosság közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek esélyegyenlőségét is nagymértékben szolgálja.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat középületei részben alkalmasak arra, hogy a fogyatékkal élők hozzáférhessenek a közszolgáltatásokhoz, a programokhoz, hiszen az épületek egy részénél csak a fizikai akadálymentesítés történt meg. Az önkormányzat rendelkezik honlappal, azonban ez a fogyatékkal élők számára nem elérhető.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Egyéb munkahelyek akadálymentesítéséről adatok nem állnak rendelkezésre.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincs.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció esetenként előfordul.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Utak akadálymentesítésének hiánya	Akadálymentesítés a település közútjain
A település intézményeinek illetve honlapjának	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők

akadálymentesítése nem teljes körű, vannak még hiányosságok.	fogadására, így szükséges az intézmények teljes körű akadálymentesítése, pályázati forrásból.
A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek.	A munkahelyek megkeresése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére (pl. egy mozgáskorlátozott személy alkalmas távmunkára).
A községi rendezvények nem akadálymentesített helyszínen kerülnek megvalósításra	Akadálymentesített helyszínen történő rendezvényszervezés megvizsgálása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Civil szervezetek a községben: Buji Polgárőr Egyesület, Buji Sportbarátok Egyesülete, Diáksport Egyesület, Napfény Nyugdíjas Egyesület, Bujért Közösen Egyesület.

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. (Falunap, Idősek Napja, Sport rendezvények, Karácsonyi Forgatag, Roma Kulturális és Családi Nap).

A Polgárőr Egyesület a bűnmegelőzésben, a Sport és Diáksport Egyesület a testedzésben, tömegsportban és egészséges életmódra nevelésben, a Napfény Nyugdíjas Egyesület az idősebb korosztálynak a hétköznapi életben segít.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodás kötött a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, irodájuk a Kossuth utca 2. szám alatt van. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeit, a nemzetiség számára a községben elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiség szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a község érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeinek önkormányzataival.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Buj Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a működése során a nemzetiség helyzetét érintő ügyekben biztosítja az esélyegyenlőséget, a törvény által előírt esetekben véleményt nyilvánít, állást foglal és határozatot hoz.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Gazdasági társaságok (for-profit szervezetek) esetenként együttműködnek esélyegyenlőségi programok megvalósításai során.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a községben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. Módszere az online és személyes kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására koncentrált. A honlapon (www.buj.hu) az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül, időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását évente át kell tekinteni és a programot felül kell vizsgálni.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A település Esélyegyenlőségi Programja a Buji Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a település teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>A lakossági adósságállomány újra termelődése.</p> <p>A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője.</p> <p>Csak a több problématerületre, oktatás, foglalkoztatás, szociális- és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.</p>	<p>Közfoglalkoztatás további folytatása, foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.</p> <p>Szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások bővítése.</p> <p>Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése</p> <p>Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.</p> <p>Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálta.</p> <p>Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.</p> <p>Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához.</p> <p>Közösségi szociális munka szervezése.</p>
Gyermekek	<p>Magas a családi problémákkal küzdő gyermekek száma a településen élő gyermekszámhoz képest, magas a veszélyeztetett gyermekek száma.</p> <p>A családok anyagi helyzetéből, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.</p> <p>Veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.</p> <p>A gyermekek nyári elhelyezése nem megoldott, a nyári táborok többsége költségtérítéses, ezért nem mindenki számára elérhető.</p>	<p>Gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése, családsegítő fokozott odafigyelése a családokra.</p> <p>Rendszeres szakmai találkozók szervezése.</p> <p>Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.</p> <p>A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiség-fejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása, és a kompetenciák fejlesztése érdekében.</p> <p>Programok szervezése, szakemberek képzése. Gyermekek nyári elhelyezésének megteremtése.</p>

Idősek	Magas az egyedül élők aránya. Morbiditási, statisztikai adatok nem jók. Gyakran válnak áldozattá.	Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése. Szociális, egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése. Tájékoztatás és megelőzés.
Nők	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas. A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Az önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembe vételével az ellátás költségeinek átvállalása.
Fogyatékkal élők	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz az akadálymentes hozzáférés nem 100 százalékos. Az egészségügyi, prevenciószolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	A fogyatékkal élő személy környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése. Információs és kommunikációs akadályok megszüntetése. Lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása. Szociális-gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; Háziorvos és Védőnő;
Gyermekek	Rendszeres szakmai találkozók Új módszerek, eljárások Programok szervezése, szakemberek képzése	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvodák, iskolák, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például az Egyház; Polgárőrség és Rendőrség;

Idősek	Szociális-közművelődési szolgáltatások bővítése. Egészségügyi és sportszolgáltatások bővítése. Idősek informatikai jártasságának javítása Tájékoztatás, megelőzés	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvodák, iskolák, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Polgárőrség és Rendőrség;
Nők	Képzési programok körének szélesítése. Szociális-gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Napközbeni ellátás szervezése.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvodák, iskolák, nevelők és pedagógusok, oktatók; Szülők, különös tekintettel a nőkre; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; az Egyház és/vagy a Buji Aranyalma Óvoda, Bölcsőde és Konyha Intézményegység;
Fogyatékkal élők	Tájékoztatás, megelőzés. Akadályok megszüntetése. Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvodák, iskolák, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; Településen működő vállalkozások; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák hagyományait, kultúrájukat továbbra is ápolhatják.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei megváltozzanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek kulturált körülményeit, amit igyekszünk gyermekrendezvényekkel, nyári táborokkal, játszótérrel biztosítani.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek problémáira.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők bérének a férfiak béréhez való igazítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közösségi életbe történő bevonására, az akadálymentesítés megvalósítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. intézkedés - Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	A tartós munkanélküliség csökkentése, megszüntetése képzésekkel, tanácsadásokkal
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség megszüntetésére nincsenek működő intézkedések.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több ember, nagyobb eséllyel találjon magának munkát, ami elősegíti a munkanélküliség csökkentését. <u>Rövidtávon:</u> képzések tartása a munkanélküliek körében, valamint tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. <u>Középtávon:</u> az új ismeretekkel több ember, több sikerrel tud részt venni az állásbörzéken és állásinterjúkon. <u>Hosszútávon:</u> csökkenjen a településen a munkanélküliség.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Képzések tartása a munkanélküliek körében. - Tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. - Állásbörzékre való eljuttatás segítése, ösztönzése.
Résztevők és felelős	Résztevők: munkanélküliek és tartós munkanélküliek nemre való tekintet nélkül Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Roma Nemzetiségi Önkormányzat; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – pályázatfigyelés és pályázati lehetőségek kihasználása 2020.12.31. – képzések és tanácsadások, állásbörzék és állásinterjúk látogatása 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők vs. a képzést sikeresen elvégzők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és a képzésről készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, tájékoztatás, képzések tartása a feladat, megfigyelhető lesz a munkanélküliség csökkenése Hosszú távon: az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható, hosszú távon megfigyelhető lesz a tartós munkanélküliség csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség, partnerek és oktatók hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre. Megoldás: jó kommunikáció (optimista előrejelzések és pozitív példák hangsúlyozása)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...

2. intézkedés - Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	A pályakezdő álláskeresők foglalkoztatottság-béli hátrányainak csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A pályakezdő álláskeresők számának növekedése ellen nincsenek megfelelő, működő intézkedések.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános célunk a pályakezdő álláskeresők számának csökkentése és munkalehetőségek teremtése számukra. <u>Rövidtávon:</u> Szervezetek, partnerek bevonása a foglalkoztatottság növelése érdekében <u>Középtávon:</u> Célunk a Munkaügyi Központ képzésein való részvétel ösztönzése (szeretnénk, ha elérnénk azt, hogy a mélyszegénységben élő pályakezdők minél többen részt vegyenek ezeken a képzéseken és tovább képezzék magukat) <u>Hosszútávon:</u> Gyakornoki programok létrehozása, támogatása, fenntartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Munkaügyi Központ képzésein való részvétel ösztönzése (ha van rá igény, akkor segítünk a képzésekre való eljutásban, sikeres képzés elvégzését követően az önkormányzat kiemeli a személyt a gyakornoki programból, és segít számára az elhelyezkedésben) - Szervezetek, partnerek bevonása a foglalkoztatottság növelése érdekében (pályázati lehetőség kihasználásával segítjük a plusz munkaerő felvételét a partnervállalkozások számára) - Gyakornoki programok létrehozása, támogatása, fenntartása
Résztvevők és felelős	Résztvevők: mélyszegénységben élők és romák Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – pályázatfigyelés és pályázati lehetőségek kihasználása, partnerek és vállalkozások toborzása 2020.12.31. – gyakornoki- vagy teljes állású munkaprogramok kiterjesztése 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők vs. a gyakornoki programban részt vevők vs. a gyakornoki programból kiemelték és elhelyezkedni tudók száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és a Munkaügyi Központ által írt jelentésekkel Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, tájékoztatás, képzések tartása a feladat Hosszú távon: az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség, partnerek és vállalkozások hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre, pályakezdők alkalmazására. Megoldás: jó kommunikáció (optimista előrejelzések és pozitív példák hangsúlyozása)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...

3. intézkedés - Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe	A preventív módszerek elterjesztésére, és a szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A prevenciós és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása a lakosság körében. <u>Rövidtávon:</u> program és a preventív módszerek népszerűsítése <u>Középtávon:</u> a szűrővizsgálatokon való részvétel erősödése <u>Hosszútávon:</u> az átlagéletkor növekedése, a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Preventív módszerek elterjesztése falunapokon és az óvodában. - Szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése, és a szűrőprogramokra való eljuttatás segítése
Résztevők és felelős	Résztevők: mélyszegénységben élők és romák Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Roma Nemzetiségi Önkormányzat; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Fogászat; Szűrőbuszok üzemeltetői
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31.–preventív módszerek összegyűjtése, előadásorozat megtervezése 2020.12.31. – előadások lebonyolítása, lezárása, dokumentálása 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és az előadásokról készített fotódokumentációval <u>Rövid- és középtávon:</u> a program és a preventív módszerek népszerűsítésével nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmód és a betegségmegelőzés, középtávon érzékelhető lesz, hogy az embereknek fontos saját egészségük, így többen vesznek részt a szűrővizsgálatokon <u>Hosszú távon:</u> az egészséges életmód következtében nő az átlagéletkor, kevesebb lesz a beteg(ség), a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Orvosok, szakemberek és jelentkezők hiánya, érdektelenség, szűrőbuszok kis kapacitása, vagy a szűrőbuszok hiánya. Megoldás: orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek toborzása az egyetemekről, jó kommunikáció (az egészséges életmód és a megelőzések fontosságának hirdetése)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszerelés, stb...

4. intézkedés - Gyermek

Intézkedés címe	Környezettudatosságra való nevelés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodában általában csak a gyerekek személyiségfejlődésével foglalkoznak, a környezettudatos viselkedés nem terjedt el a gyermekek körében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy erősítsük a társadalmi tudatosságot, s alapot teremtsünk az egyének számára egy felvilágosult magatartás kialakítására, a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásában. Rövidtávon: célunk a környezettudatosság népszerűsítése (hangsúly a szelektív hulladékgyűjtésen és talajvédelmen) Középtávon: célunk olyan termelési módszerek és fogyasztási szokások elterjesztése, amelyek a társadalom jólétét szolgálják, egyúttal megvalósítva az erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást, elkerülve a környezeti értékek pusztulását. Hosszútávon: célunk, hogy a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásával csökkenjen a hulladék és nőjön az újrahasznosítható hulladékok száma, valamint tisztább környezetben nevelkedjen a következő generáció.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - A településen a környezettudatosságra való nevelés elkezdése a gyermekek aktív bevonásával és a „biológiai lábnyom” kiszámítása. - Szemétgyűjtési akciók („Te szedd!” önkéntesen a tisztább Bujért), programok rendezése. - A szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás lényegének megismertetése a gyerekeknél. - Az óvodában szelektív hulladékgyűjtők elhelyezése és a hulladékok szelektív gyűjtésének bevezetése (főként papír és műanyag, illetve elemgyűjtők) bel téren, ahova a gyerekek saját maguk szortírozzák szét a maguk szemetét).
Résztevők és felelős	Résztevők: gyermekek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például az Egyház;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. –környezettudatosságra való módszerek összegyűjtése, előadássorozat megtervezése, szemétgyűjtő akciók megszervezése 2020.12.31. – előadások, programok lebonyolítása, lezárása, dokumentálása 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: a programba bevont diákok száma, tisztább parkok és közterületek számának növekedése, több szelektíven gyűjtött és újrahasznosítható hulladék Dokumentálás: jelenléti ívekkel és az előadásokról és szemétgyűjtő akciókról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: tisztább környezet, szelektív hulladékgyűjtésre való teljes áttérés Hosszú távon: a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásával csökken a biológiai lábnyomunk Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség Megoldás: jó kommunikáció (a környezettudatos életmód és a szelektív hulladékgyűjtés és környezetmegóvás pozitívumainak hirdetése)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szelektív hulladékgyűjtő edények és egyéb kellékek (szemeteszsákok, szemétszedő pálcák, stb...), előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok.

5. intézkedés - Gyermek

Intézkedés címe	Bűnmegelőzési előadások tartása, bevonása a pedagógiai munkába
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek, fiatal koruknál fogva befolyásolhatóak, könnyen rossz társaságba keveredhetnek, így bűncselekmények (lopás, testi sértés, állatkínzás, emberölés) elkövetőivé válhatnak, ez negatív példa kortársaik számára, emellett a jó közbiztonság ellenére a városban élő gyerekek ki vannak téve az idegenek/átutazók általi veszélyeknek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy meggátoljuk a fiatalok elkövetővé, áldozattá válását, és az iskolán belüli lemorzsolódásukat. Rövidtávon: célunk a fiatalok ellenállóvá tétele a bűnözéssel szemben. Középtávon: célunk az elkövetett bűntények számának csökkenése Hosszútávon: célunk a bűnözési statisztikák javulása, az elkövetett bűntények számának csökkenése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának elkerülése érdekében a gyermekek felkészítésében a helyi társadalom - a lakosság és a civil szervezetek - nagyobb mértékű bevonására lenne szükség (pl. a civil társadalom közreműködésével a szabadidős programok bővítése a kortárs- erőszakkal, illetve a családon belül a gyermekekre irányuló erőszakkal kapcsolatban, a párkapcsolati erőszak felismerésének és kivédésének támogatására.
Részvevők és felelős	Részvevők: gyermekek, fiatal felnőttek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például az Egyház; Rendőrség és Polgárőrség; Mezőöri szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. –bűnmegelőzési tanácsadás és előadásorozat megtervezése, a pedagógiai program átszervezése 2020.12.31. – az új pedagógiai program bevezetése 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, a program hibáinak javítása, a program fenntartása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató és dokumentálás: a bűnözési statisztikák javulás, az elkövetett bűntények számának csökkenése Rövid- és középtávon: a bűnözési statisztikák javulnak, az elkövetett bűntények száma csökken Hosszú távon: a település vonzóbb lesz az ide látogatók számára, nő a letelepedési kedv, csökken az elvándorlások száma. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, pedagógusok és gyermekek/diákok ellenállása, együttműködés hiánya Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása; egyéb finanszírozási lehetőségek vizsgálata; jó kommunikáció: a bűnmegelőzés és közbiztonság fontosságának hirdetése
Szükséges erőforrások	Pályázati források, humán erőforrás a tanácsadásokhoz (pl. rendőrtisztek, polgárőrök, önkéntesek), tanácsadásokra alkalmas helyek és eszközök

6. intézkedés - Gyermek

Intézkedés címe	Élhető településkép kialakítása a fiatalok számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fiatalok kis száma, elvándorlása (a településen több az elvándorlás, mint az állandó jellegű odavándorlás, emellett a település öregedési indexe évről évre nő).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a településen javítsuk az elvándorlási mutatót, és a települési szolgáltatások bővítésével egy olyan településképet hozunk létre, amely a fiatalok helyben maradását segíti. Rövidtávon: célunk a település megújítása Középtávon: célunk, hogy a településen biztosítsuk a családok számára az aktív pihenés tárgyi feltételeit: minél több biztonságos és pihenésre alkalmas park és játszótér legyen. Hosszútávon: célunk, hogy a települési szolgáltatások bővítése által javuljanak a népességmutatók (az öregedési index csökkenjen, több legyen a fiatalok, mint idősek száma; nagyobb legyen az állandó jellegű odavándorlás, mint az elvándorlások száma)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - A településen közparkok kialakítása játszótérrel, közösségi térrel, elkerített kutyafuttatóval és ingyenes wifi lehetőséggel. - A környezethez illő szelektív hulladékgyűjtők kihelyezése a kialakított közösségi tereken. - A település zöldterületeinek rendbe tétele, parkosítással. - A nem használt területeken lévő romos épületek lebontása, a terület rendbetétele.
Részvevők és felelős	Részvevők: gyermekek, fiatal felnőttek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például az Egyház;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – önkormányzati területek kiválasztása, felújítandó területek kiválasztása, pályázati lehetőségek kutatása 2020.12.31. – pályázás, tervezés, megvalósítás 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, a szolgáltatások bővítése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: nő a parkok, játszótérek és a települési szolgáltatások (pl. ingyenes wifi szolgáltatás) száma Dokumentálás: pályázati dokumentációk, a megvalósult beruházásokról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: rendezettebb, kellemesebb környezet, több szabadtéri időtöltés a családok részéről. Hosszú távon: a település vonzóbb lesz az ide látogatók számára, nő a letelepedési kedv, csökken az elvándorlások száma, az aktív szabadtéri tevékenységnek köszönhetően egészségesebbek, ellenállóbbak lesznek a gyerekek. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása; egyéb finanszírozási lehetőségek vizsgálata; a beruházások megfelelő, egyéb forrásból történő, finanszírozható ütemezése
Szükséges erőforrások	Pályázati és egyéb finanszírozási források, eszközök (padok, játszótérek kellékei, kerítések, stb.), területek, önkéntesek

7. intézkedés - Nők

Intézkedés címe	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésének javítása oktatásokkal, képzésekkel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése nehéz, helyzetüket javítani szükséges.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több ember, nagyobb eséllyel találjon magának munkát, ami az iskolai végzettség növekedésén keresztül elősegíti a munkanélküliség csökkentését. Rövidtávon: képzések tartása a nők körében, valamint tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. Középtávon: az új ismeretekkel több ember, több sikerrel tud részt venni az állásbörzéken és állásinterjúkon. Hosszútávon: csökken a településen a munkanélküliség.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Képzések, átképzések, felzárkóztató képzések tartása a nők körében. - Tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. - Állásbörzékre való eljuttatás segítése, ösztönzése.
Résztevők és felelős	Résztevők: nők Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Szülők, különös tekintettel a nőkre; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – pályázatfigyelés és pályázati lehetőségek kihasználása 2020.12.31. – képzések és tanácsadások, állásbörzék és állásinterjúk látogatása 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők vs. a képzést sikeresen elvégzők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és a képzésről készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, tájékoztatás, képzések tartása a feladat, megfigyelhető lesz az iskolai végzettség növekedése. Hosszú távon: az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség, partnerek és oktatók hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre. Megoldás: jó kommunikáció (optimista előrejelzések és pozitív példák hangsúlyozása)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...

8. intézkedés - Nők

Intézkedés címe	Bölcsődei férőhelyek kialakítása/ bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A bölcsődei férőhelyhiány megnehezíti az anyák munkaerő-piacra való visszatérését.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük bölcsődébe adásával előbb vissza tudjanak térni a munkaerő-piacra, aminek következtében csökkenni fog a (tartós) munkanélküliség a településen. Rövidtávon: célunk, minél több édesanya belássa azt, hogy a munkaerő-piacon rá is számíthatnak, számára is olyan lehetőségek vannak, mint többi társának Középtávon: célunk, hogy a dolgozni vágyó édesanyák részt tudjanak venni olyan képzéseken és tréningeken, melyek segítik a sikeres munkaerő-piaci integrációjukat. Ezért cserébe gyermekeik részére nappali ellátást, (bölcsődei felügyelet, étkeztetés, stb.) biztosítunk számára. Hosszútávon: célunk a példamutatás és az, hogy minél több édesanya vágyjon vissza a munka világába, aminek következtében csökken a munkanélküliség.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- További bölcsődei férőhelyek kialakítása az óvoda épületében, rugalmas nyitva tartás, amely a dolgozni kívánó/járó édesanyák igényeihez igazodik. - Pályázati forrásból vagy egy új, nagyobb önkormányzati bölcsődei intézmény építése, vagy alapítványi, egyházi fenntartású bölcsőde létesítése a településen.
Résztevők és felelős	Résztevők: nők, gyermekek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Szülők, különös tekintettel a nőkre; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; az Egyház és a Buji Aranyalma Óvoda és Bölcsőde Intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – pályázatok figyelése, partnerkapcsolatok, igények feltérképezése, 2020.12.31. – tervezés: infrastrukturális és humán erőforrás, pályázás 2021.12.31. – sikeres pályázati részvételt követően: a program beindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: A bölcsőde kihasználtságának foka (a bölcsődébe jelentkezők száma vs. a bölcsődébe beiratkozók/járók száma) Dokumentálás: pályázati dokumentációk, fotódokumentációk Rövid- és középtávon: a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük bölcsődébe adásával előbb vissza tudnak térni a munkaerő-piacra illetve részt tudnak venni azokon a képzéseken, tanácsadásokon és tréningeken, melyeket a munkanélküliek számára fog nyújtani az önkormányzat. Hosszú távon: a kisgyermekes anyák mielőbbi munkaerő-piaci integrációjának következtében csökken a (tartós) munkanélküliség a településen. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, bölcsődei nevelőnők hiánya, ingatlan vagy telek hiánya, a jelentkezők hiánya miatt nem lesz hosszútávon fenntartható. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványok és egyházak bevonása a későbbi üzemeltetésbe, fenntartásba (akik pl. a telket vagy ingatlant apportként biztosítanak), a kis igény kiegészítése más településeken élő rászorulókkal.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, ingatlan, humán erőforrás.

9. intézkedés - Idősek

Intézkedés címe	Az egészséges életmódra és betegségmegelőzésre való felkészítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A legtöbb idős ember nem ismeri az egészséges életmódot, nincsenek tisztában az elsődleges és másodlagos megelőzés mikéntjeivel, továbbá a testi és lelki egészség megőrzésével.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása az idősek és nyugdíjasok körében. Rövidtávon: célunk a program és a preventív módszerek népszerűsítése életmód tanácsadásokkal Középtávon: az éves szintű szűrővizsgálatokon (pl. tüdőszűrés, fogászati szűrés, stb.) való megjelenés ösztönzése. Hosszútávon: az egészségesebb életmódnak köszönhetően nő az átlagéletkor, a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- A településen életmód tanácsadások, egészségfejlesztő közösségi programok szervezése. - Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására. Ezeken az idősek részvételét ösztönözni kell és lehetőség szerint biztosítani a vizsgálatokra való eljuttatásukat.
Résztevők és felelős	Résztevők: idősek és nyugdíjasok Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Fogászat; Szűrőbuszok üzemeltetői;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – preventív és egészséges életmódot támogató módszerek összegyűjtése, előadássorozat megtervezése, betegségmegelőzésre felkészítés 2020.12.31. – előadások lebonyolítása, lezárása, dokumentálása 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és az előadásokról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítésével nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmód és a betegségmegelőzés, középtávon érzékelhető lesz, hogy az embereknek fontos saját egészségük, így többen vesznek részt a szűrővizsgálatokon és a folyamatosan megrendezésre kerülő életmód tanácsadásokon. Hosszú távon: az egészséges életmód következtében nő az átlagéletkor, kevesebb lesz a beteg(ség), a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Orvosok, szakemberek és jelentkezők hiánya, érdektelenség, szűrőbuszok kis kapacitása, vagy a szűrőbuszok hiánya. Megoldás: orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek toborzása az egyetemekről, jó kommunikáció (az egészséges életmód és a megelőzések fontosságának hirdetése)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszereles, stb...

10. intézkedés - Idősek

Intézkedés címe	„Szomszédok Egymásért Mozgalom” létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A megfelelő közbiztonság ellenére az idősek gyakran válnak áldozattá egy nagyvárosban, mint fiatalabb, nem egyedül élő társaik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános célunk: A település biztonságossá tétele a lakosság számára, a rendőrség és lakosság/önkormányzat közötti kapcsolat erősítése, a cigánybűnözés csökkentése, a szankcionálás szigorításával a bűncselekmények elkövetése gátolható. Rövidtávon: célunk az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése Középtávon: Célunk a település ellátása további térfigyelő kamerákkal. Hosszútávon: Célunk a település biztonságossá tétele a lakosság számára
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, mint például a polgárőrséggel és rendőrséggel való együttműködés kiterjesztése a lakosságra -Szomszédok Egymásért Mozgalom létrehozása Bujon, ami egy olyan bűnmegelőzési program, amely a biztonságosabb környezet kialakítását célozza. - Bűnmegelőzési tanácsok nyújtása a lakosok számára, pl: a bejárati ajtót minden esetben zárják be, ha van kaputelefon, minden esetben használjuk, stb... - A település ellátása további térfigyelő kamerákkal
Résztevők és felelős	Résztevők: idősek és nyugdíjasok Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Rendőrség; Polgárőrség; Mezőőri szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. –bűnmegelőzési tanácsadás és előadásorozat megtervezése, a Mozgalomhoz toborzás 2020.12.31. – előadások lebonyolítása, lezárása, dokumentálása, a Mozgalom elindítása 2021.12.31. –elért eredmények vizsgálata, Mozgalom kibővítése más területekkel
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató és dokumentálás: a bűnözési statisztikák javulás, az elkövetett bűntények számának csökkenése Rövid- és középtávon: a bűnözési statisztikák javulnak, az elkövetett bűntények száma csökken Hosszú távon: a település vonzóbb és biztonságosabb lesz az ide utazó vendégek és a lakosok részére, csökken az elvándorlások száma Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: jelentkezők hiánya, érdektelenség Megoldás: lakosok toborzása, a bűnmegelőzés és közbiztonság fontosságának hirdetése
Szükséges erőforrások	Pályázati források, humán erőforrás a tanácsadásokhoz (pl. rendőrtisztek, polgárőrök, önkéntesek), tanácsadásokra alkalmas helyek és eszközök

11. intézkedés - Idősek

Intézkedés címe	Az idősek informatikai jártasságának javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek számítástechnikai és informatikai jártassága nem kielégítő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, az idősek mobilitásának és élethosszig tartó tanulásának elősegítése az informatikai oktatáson keresztül. Rövidtávon: Célunk a program népszerűsítése, az idősek tájékoztatása a lehetőségekről, az igények felmérése, a képzés helyszíneinek kiválasztása Középtávon: Célunk a képzések sikeres lebonyolítása, illetve az idősek részéről az új ismeretek alkalmazásának ellenőrzése, segítése a jövőben. Hosszútávon: célunk, hogy javuljon az idősek szellemi állapota, aktív tagjai legyenek a település társadalmának és a számítógép és internet adta lehetőségnek köszönhetően javuljanak mobilitási feltételeik.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Számítógép használat oktatása. - Számítástechnikai oktatások tartása. - Online ügyintézés előnyeinek bemutatása, használata. - Interneten fellelhető álláskereső portálok megismertetése a dolgozni kívánó, vállalkozó kedvű időseknek.
Részvevők és felelős	Részvevők: idősek és nyugdíjasok Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvodák, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Idősek és nyugdíjasok; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – helyszín és humán erőforrás kiválasztása, oktatások szervezése 2020.12.31. – képzések és tanácsadások lebonyolítása, majd azok lezárása 2021.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők vs. a képzéses résztvevő idősek száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és a képzésről, oktatásokról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, tájékoztatás, képzések tartása a feladat. Hosszú távon: Javul az idősek szellemi állapota, aktív tagja lesznek a település társadalmának és a számítógép és internet adta lehetőségnek köszönhetően javulnak a mobilitási feltételeik. (Egy mozgásában korlátozott személynek nem feltétlenül kell elmenni az önkormányzathoz, ha internetes felületen is el tudja intézni az ügyeit, pl. Űrlapok kitöltése és elküldése, stb.) Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség, partnerek és oktatók hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre, számítástechnikai kellékek hiánya, nagy érdeklődés esetén a számítógépek kevés száma. Megoldás: jó kommunikáció (hangsúly a számítógép és internet adta lehetőségeken (pl. kereskedelem, álláskeresés, online ügyintézés), gyermekek részvételével számítástechnikai „bemutató”)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...

12. intézkedés – Fogyatékkal élők

Intézkedés címe	A település intézményeinek teljes körű akadály mentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település intézményeinek akadálymentesítése nem teljes körű, vannak még hiányosságok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékkal élők számára, hogy társadalmunk tagjaként ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel rendelkezzenek, mint mindenki más. Rövidtávon: pályázati lehetőség vizsgálata és pályázás Középtávon: az akadálymentesítés folyamatos településünkön, de célunk a főbb célpontok (könyvtár, művelődési ház, stb.) teljes körű akadálymentesítése Hosszútávon: célunk a település teljes körű akadálymentesítése, a járdák, utak, parkok és sportpálya akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így szükséges az intézmények teljes körű akadálymentesítése, pályázati forrásból.
Résztevők és felelős	Résztevők: fogyatékkal élők és egészségkárosodott személyek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – pályázatfigyelés és a pályázati lehetőségek kihasználása 2020.12.31. – akadálymentesítési tervek elkészítése és megvalósítása 2021.12.31. – teljes körű akadálymentesítés megvalósítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató (általánosan, rövid-, közép- és hosszútávon): Akadálymentesített intézmények, utcák száma Dokumentálás: akadálymentesítési tervek, fotódokumentációk
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, szakemberek hiánya. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, gyűjtés.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakmérnökök segítsége a tervezéshez.

13. intézkedés – Fogyatékkal élők

Intézkedés címe	A fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások és tartalmak létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők számára sok helyen nem rendelkezünk akadálymentes szolgáltatásokkal, tartalmakkal.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékosokkal élők számára, hogy társadalmunk tagjaiként ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel rendelkezzenek, mint mindenki más. Rövidtávon: pályázati lehetőség vizsgálata és pályázás Középtávon: az akadálymentesített szolgáltatások létrehozása (pl.: kezdetben a webtartalmak átalakítása, majd középtávon a település ellátása braille táblák kihelyezésével, ami megkönnyíti a vakok számára a tájékozódást) Hosszútávon: célunk a település által nyújtható szolgáltatások teljes körű akadálymentesítése, úgymint a könyvtár, művelődési ház és múzeum ellátása indukciós hurokkal, hogy a hallássérültek is élvezhessék a település rendezvényeit, előadásait.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webes felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükségszerű, mint az intézmények akadálymentesítése.
Résztevők és felelős	Résztevők: fogyatékkal élők és egészségkárosodott személyek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda, iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31. – pályázatfigyelés és a pályázati lehetőségek kihasználása 2020.12.31. – akadálymentesítési tervek elkészítése és megvalósítása 2021.12.31. – teljes körű akadálymentesítés megvalósítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató (általánosan, rövid-, közép- és hosszútávon): Akadálymentesített szolgáltatások (kihelyezett braille táblák és webtartalmak, stb.) száma Dokumentálás: akadálymentesítési tervek, fotódokumentációk Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, szakemberek hiánya. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, gyűjtés.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakemberek segítsége a megvalósításhoz.

14. intézkedés – Fogyatékkal élők

Intézkedés címe	A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyeinek megteremtése, támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékosokkal élők számára, hogy társadalmunk tagjaiként ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel rendelkezzenek, mint mindenki más nem csak a mindennapi életben, hanem a munka világában is. Rövidtávon: Célunk a munkahelyek megkeresése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére Középtávon: Célunk, hogy gondoskodjunk a fogyatékos személyek nyílt munkapiaci munkavállalását akadályozó jogszabályi, szakmai, tárgyi körülmények felszámolásáról Hosszútávon: célunk, hogy a fogyatékos személy számára a társadalom más tagjaival azonos életminták és hétköznapi életfeltételek váljanak elérhetővé, és hogy egyre inkább elmosódjon a különbség az egészséges, fogyatékos és az egészségkárosodott személy között.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- A munkahelyek megkeresése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére (pl. egy mozgáskorlátozott személy alkalmas távmunkára). - Gondoskodni kell a fogyatékos személyek munkavállalását akadályozó jogszabályi, szakmai, tárgyi körülmények felszámolásáról, a munkahelyi integráció elősegítése érdekében szélesíteni kell azokat az eszközöket, feltételeket, amelyek igénybevétele mellett több fogyatékos ember dolgozhat az ép emberekkel együtt.
Résztevők és felelős	Résztevők: fogyatékkal élők és egészségkárosodott személyek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; iskola, nevelők és pedagógusok, oktatók; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	013.12.31. – pályázatfigyelés és a pályázati lehetőségek kihasználása, partnerek keresése, az „új” rendszer megtervezése 2014.12.31. – humán erőforrás tervezés, közvetítés, folyamatos ellenőrzés 2015.12.31. – a partnerkapcsolatok bővítése és a rendszer véglegesítése a feltárt hibák kiküszöbölésével
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató (általánosan, rövid-, közép- és hosszútávon): Akadálymentesített munkahelyek és az alkalmazott fogyatékkal élők száma Dokumentálás: fotódokumentációk, bérjegyzékek Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, hajlandóság és együttműködés hiánya. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, jó kommunikáció, önkormányzat részéről támogatás nyújtása az együttműködő vállalkozásoknak
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakemberek segítsége a megvalósításhoz, partnerek, munkahelyek

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés és sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés célja	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredménye mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításhoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A munkanélküliség csökkentése, megszüntetése képzésekkel, tanácsadásokkal.	A tartós munkanélküliség megszüntetése érdekében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több ember, nagyobb eséllyel találjon magának munkát, ami elősegíti a munkanélküliség csökkentését	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció, Állásbörzék	- Képzések tartása a munkanélküliek körében. - Tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. - Állásbörzék	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Jelentkezők vs. a képzést sikeresen elvégzők száma	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

2	A pályakezdő álláskeresők foglalkoztatottság-béli hátrányainak csökkentése	A pályakezdő álláskeresők számának növekedése ellen nincsenek megfelelő, működő intézkedések.	Általános célunk pályakezdő álláskeresők számának csökkentése és munkalehető ségek teremtése számukra.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgyégi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	Munkügyi Központ képzésin való részvétel ösztönzése (ha van rá igény, akkor segítünk a képzésekre a való eljutásban, sikeres képzés elvégzését követően az önkormányzat kiemelt személyt a gyakorlati programból, és segít számára az elhelyezkedésben) Szervezetek, partnerek bevonása a foglalkoztatottság növelése érdekében (pályázati lehetőség kihasználásával segítjük a plusz munkaerő felvételét a partnervállalkozások számára Gyakornoki programok létrehozása, támogatása, fenntartása	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Jelentkezők vs. a gyakornoki programban részt vevők vs. a gyakornoki programból kiemelték és elhelyezkedni tudók száma	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	--	---	--	---	---	--	---	--	---	--

3	A preventív módszerek elterjesztésére, és a szűrőprogramok való részvétel ösztönzése.	A prevenció és szűrőprogramokban lakosság részvétele nem teljes körű.	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása a lakosság körében.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgységi Kistérségi Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	Preventív módszerek elterjesztése falunapokon és az óvodában. - Szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése, és a szűrőprogramokra való eljuttatás segítése	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Jelentkezők száma	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszerelés, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	---	---	---	---	---	--	---	-------------------	---	--

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Környezettudatoságra való nevelés	Az óvodában általában csak a gyermekek személyiségfejlesztésével foglalkoznak, a környezettudatos viselkedés nem terjedt el a gyermekek körében.	Célunk, hogy erősítsük a társadalmi tudatosságot, s alapot teremtsünk az egyének számára egy felvilágosult magatartás kialakítására, a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásában.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településrendezési terv, Kezeli terv, Völgyesi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	A településen a környezettudatoságra való nevelés elkezdése a gyermekek aktív bevonásával és a „biológiai lábnyom” kiszámítása. - Személygyűjtési akciók („Te szedd!” önkéntesen a tisztább Bujért), programok rendezése. - A szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás lényegének megismertetése a gyerekekkel. - Az óvodában szelektív hulladékgyűjtők elhelyezése és a hulladékok szelektív gyűjtésének bevezetése (főként papír és műanyag, illetve elemgyűjtők) beltéren, ahova a gyerekek saját maguk szortírozzák szét a maguk szemetét).	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	A programba bevont diákok száma, tisztább parkok és közterületek számának növekedése, több szelektív gyűjtött és újrahasznosítható hulladék	Pályázati források, szelektív hulladékgyűjtő edények és egyéb kellékek (szemeteszsákok, szemétszedő pálcák, stb...), előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógép, interaktív anyagok, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

2	Bűnmegelőzési előadások tartása, bevonása a pedagógiai munkába	A gyermekek, fiatal koruknál fogva befolyásolhatóak, könnyen rosszul társaságba keveredhetnek, így bűncselekmények (lopás, testi sértés, állatkínzás, emberölés) elkövetőivé válhatnak, ez negatív példakortársaikként számírnak, emellett a jó közbiztonság ellenére a városban élő gyerekek között vannak téve az idegenek/átutazók általi veszélyeknek.	Célunk, hogy meggátoljuk a fiatalok elkövetővé, áldozattá válását, és az iskolán belüli lemorzsolódásukat	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településfejlesztési terv, Településkezelti terv, Völgyesi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	A fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának elkerülése érdekében a gyermekek felkészítésében a helyi társadalom - a lakosság és a civil szervezetek - nagyobb mértékű bevonására lenne szükség (pl. a civil társadalom közreműködésével a szabadidős programok bővítése a kortárs-erőszakkal, illetve a családon belül a gyermekekre irányuló erőszakkal kapcsolatban, a párkapcsolati erőszak felismerésének és kivédésének támogatására).	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	A bűnözési statisztikák javulása, az elkövetett bűntények számának csökkenése	Pályázati források, humán erőforrás a tanácsadásokhoz (pl. rendőrtisztek, polgármesterek, önkéntesek), tanácsadásokra alkalmas helyek és eszközök	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	--	--	---	---	--	--	---	---	---	--

3	Élhető településképi kialakítása a fiatalok számára	Fiatalok kis száma, elvándorlása (a településen több az elvándorlás, mint az állandó jellegű odavándorlás, emellett a település öregedési indexe évről évre nő)	Célunk, hogy a településen javítsuk az elvándorlási mutatót, és a települési szolgálatások bővítésével egy olyan településképi tervet hozzunk létre, amely a fiatalok helyben maradását segíti.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településstratégiai terv, Völgyességi Kistérségi Képzési Terv, Központi terv, Völgyességi Kistérségi Képzési Terv, 2011-2017. helyi rendeletek	A településen közparkok kialakítása játszótérrel, közösségi térrel, elkerített kutyafuttatóval és ingyenes wifi lehetőséggel. - A környezethez illő szelektív hulladékgyűjtők kihelyezése a kialakított közösségi tereken. - A település zöldterületeinek rendbetételével, parkosítással. - A nem használt területeken lévő romos épületek lebontása, a terület rendbetétele.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Nőparkok, játszótérek és települési szolgáltatások (pl. ingyenes wifi szolgáltatás) száma	Pályázati és egyéb finanszírozási források, eszközök (padok, játszótérek kellei, kerítések, stb.), területek, önkéntesek	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	---	---	---	--	---	--	---	---	--	--

III. A nők esélyegyenlősége										
1	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésének javítása oktatásokkal, képzésekkel.	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése nehéz, helyzetüket javítani szükséges.	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több ember, nagyobb eséllyel találjon magának munkát, ami az iskolai végzettség növekedésén keresztül elősegíti a munkanélküliség csökkentését.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településstratégiai terv, Völgyességi Kistérségi Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	Képzések tartása a nők körében. - Tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. - Állásbörzézre való eljuttatás segítése, ösztönzése.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Jelentkezők vs. a képzést sikeresen elvégzők száma	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellekék: kivettítők, számítógépek, írószeresek, interaktív (tan)anyagok.	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
2	Bölcsődei férőhelyek kialakítása/bővítése	A bölcsőde hiánya az anyák munkaerőpiacra való visszatérését.	Célunk, hogy a gyermeküket egyedül nevelő anyák gyermekeik bölcsődébe adásával előbb vissza tudjanak térni a munkaerőpiacra, aminek következtében csökkenni fog a (tartós) munkanélküliség a településen.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településstratégiai terv, Völgyességi Kistérségi Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	Bölcsődei férőhelyek kialakítása az óvodák épületében, rugalmas nyitvatartás, amely a dolgozni kívánó/járó édesanyák igényeihez igazodik. - Vagy pályázati forrásból egy új, nagyobb önkormányzati bölcsődei intézmény építése. - Vagy alapítványi, egyházi fenntartású bölcsőde létesítése a településen.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	A bölcsőde kihasználtságának foka (a bölcsődébe jelentkezők száma vs. a bölcsődébe beiratkozók/járók száma)	Pályázati források, ingatlan, humán erőforrás.	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az egészséges életmódra és betegségmegelőzésre való felkészítés, átállítás.	A legtöbb ember nem ismeri az egészséges életmódot, nincsenek tisztában az elsődleges és másodlagos megelőzés mikéntjével, továbbá a testi és lelki egészség megőrzésével	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása az idősek és nyugdíjasok körében.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településstrategiai terv, Völgyesi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	A településen életmód tanácsadások, egészségfejlesztő programok szervezése. - Nagybányai Hangsúlyt kell fektetni az alkalmos szűrővizsgák szervezésére, célzott népegészségügyi szűrővizsgák biztosítására. Ezen az idősek részvételét ösztönözni kell, a vizsgálatokra való eljuttatásokat.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Jelentkezők száma, szűrővizsgálatokon megjelentek száma, kiszűrt betegek száma	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszerelés, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

2	„Szomszédok Egymásért Mozgalom” létrehozása	A megfelelő közbiztonság ellenére az idősek gyakran válnak áldozattá egy nagyvárosba n, mint fiatalabb, nem egyedül élő társaik.	Általános célunk: A település biztonságoss a tétéle lakosság számára, a rendőrség és lakosság/önk ormányszat közötti kapcsolat erősítése, a cigánybűnöz és csökkentése, a szankcionálá s szigorításával a bűncselekmé nyek elkövetése gátolható.	Főbb dokumentum ok: Költségvetési konceptió, Településren dezési terv, Településszer kezeti terv, Völgyiségi Kistérség Közoktatás- fejlesztési Terve 2011- 2017, helyi rendeletek	Az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, mint például a polgárorséggel és rendőrséggel való együttműködés kiterjesztése a lakosságra: Szomszédok Egymásért Mozgalom létrehozása Bonyhád, ami egy olyan bűnmegelőzési program, amely a biztonságosabb környezet kialakítását célozza. - Bűnmegelőzési tanácsok nyújtása a lakosok számára, pl: a lépcsőházak bejárati ajtóit minden esetben zárják be, ha van kaputelefon és kémlelő, minden esetben használjuk, stb... - A település ellátása terfigyelő kamerákkal.	A Helyi Esélyegyenlő ségi Program végrehajtásáé rt az önkormányz at részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	A bűnözési statisztikák javulása, az elkövetett bűntények számának csökkenése	Pályázati források, humán erőforrás a tanácsadások hoz (pl. rendőrtisztek , polgárőrök, önkéntesek), tanácsadások ra alkalmas helyek és eszközök	Az érintett intézmények és önkormányz at szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	--	---	--	--	---	--	---	--	--	---

3	Az infor- matikai jártasságának javítása	Az idők számítástech- nikai és infor- matikai jártassága nem kielégítő.	Célunk, az idők mobilitásána k és élethosszig tartó tanulásának elősegítése az infor- matikai oktatáson keresztül.	Főbb dokumentum ok: Költségvetési konceptió, Településren- dezési terv, Településszer- kezeti terv, Völgysegi Kistérség Közoktatás- fejlesztési Terve 2011- 2017, helyi rendeletek	Számítógép használat oktatása. - Számítástech- nikai oktatások tartása. - Online ügyintézés előnyeinek bemutatása, használat. - Interneten fellelhető álláskereső portálok megismerteté- se a dolgozni kívánó, vállalkozó kedvű időseknek)	A Helyi Esélyegyenlő- ségi Program végrehajtásá- ért az önkormányz- at részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Jelentkezők vs. a képzéses résztvevő idők száma	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépe k, írószerek, interaktív (tan)anyagok , stb...	Az érintett intézmények és önkormányz- at szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	---	--	--	---	---	--	---	--	--	---

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A település intézményeinek teljes akadálymentesítése.	A település intézményeinek teljes akadálymentesítése nem teljes körű, vannak még hiányosságok.	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékosokkal együttműködő társadalomunk tagjaiként ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezzenek, mint mindenki más.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településrendezési terv, Településrendezési terv, Völgyesi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így szükséges az intézmények teljes körű akadálymentesítése, pályázati forrásból.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Akadálymentesített intézmények, utcák, közterületek száma	Pályázati források, szakmunkások segítségével	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

2	Akadálymentes szolgáltatások (braille táblák kihelyezése, webtartalmak) létrehozása.	A fogyatékkal élők számára sok helyen nem rendelkezünk akadálymentes szolgáltatásokkal, tartalmakkal.	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékosokkal szemben, hogy társadalmunk tagjaiként ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel rendelkezzenek, mint mindenki más.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Települészerkezeti terv, Völgysegi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webes felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükséges, mint az intézmények akadálymentesítése.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2019. 12. 31./ 2020. 12. 31./ 2021. 12. 31.	Akadálymentesített szolgáltatások (kihelyezett braille táblák és webtartalmak, stb.) száma	Pályázati források, szakemberek segítségével a megvalósításához.	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
---	--	---	--	--	---	--	---	--	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

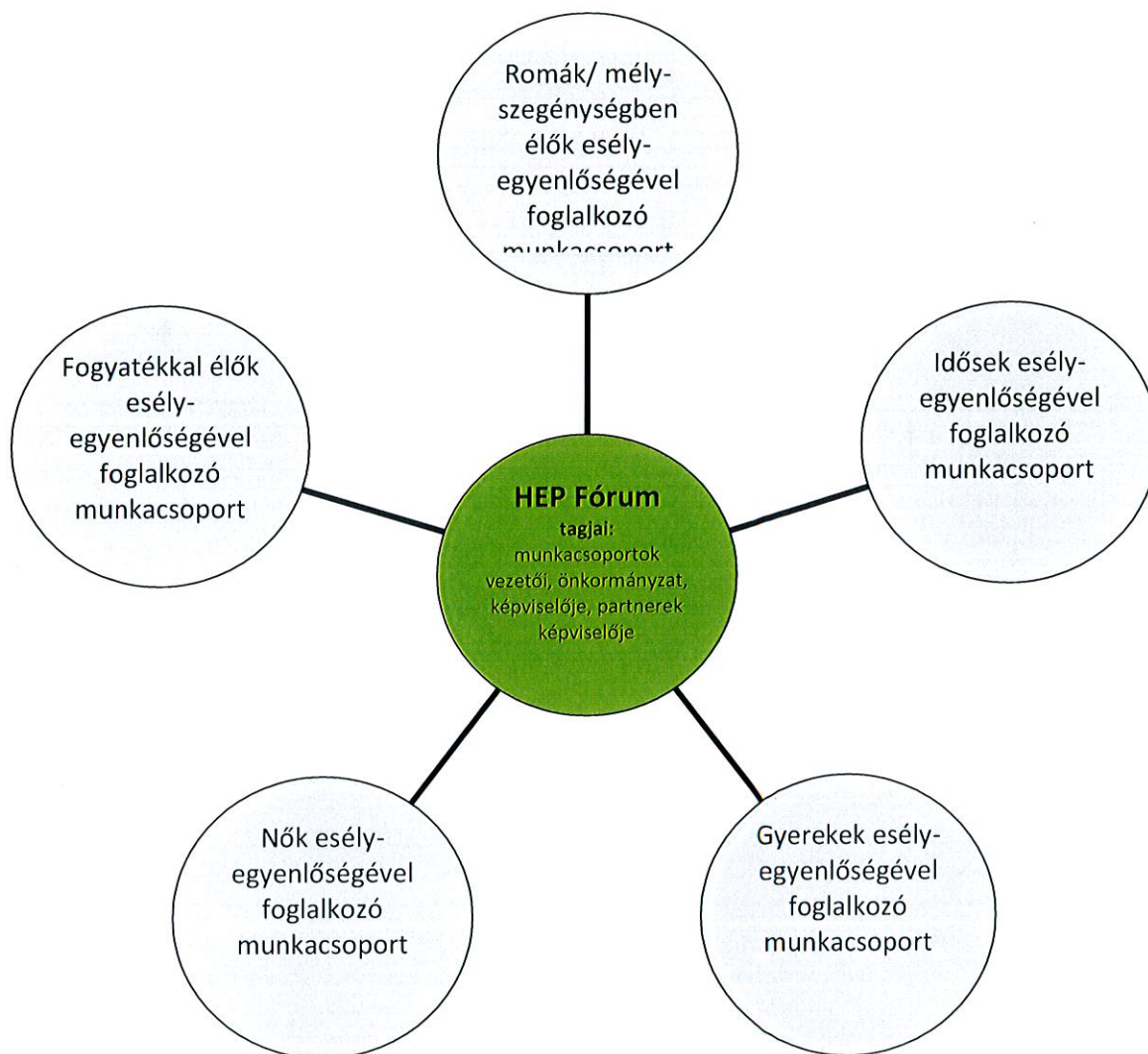
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfelelően az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Buj község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént.

II. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Buj község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 157/2019. (V.22.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Aláírás

Buj, 2019.05.22.

J E L E N L É T I Í V
Buj Község Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata
2019. április 30. 16⁰⁰ óra

RÉSZTVEVŐ:

ALÁÍRÁS:

Barta Miklós Ferenc polgármester:

Barta Miklós
.....

Takács László alpolgármester:

Takács László
.....

Dr. Németh Károly jegyző:

Dr. Németh Károly
.....

Kiss Józsefné védőnő:

Kiss Józsefné
.....

Fekete Katalin házi orvos asszisztens:

Fekete Katalin
.....

Szloboda Julianna családsegítő:

Szloboda Julianna
.....

**Dr. Némethné Kósa Mónika
gyermek- és ifjúságvédelmi felelős:**

Dr. Némethné Kósa Mónika
.....

**Harkály Gyuláné intézményvezető
Buji Aranyalma Óvoda, Bölcsőde és Konyha:**

Harkály Gyuláné
.....

**Árvai Csilla intézményvezető
II. Rákóci Ferenc Általános Iskola:**

Árvai Csilla
.....

Péter Lászlóné református lelkész:

Péter Lászlóné
.....

Iski István görög katolikus parókus:

Iski István
.....

Tamaskovics László római katolikus plébános: .....

**Horváth Ferenc elnökhelyettes
Roma Nemzetiségi Önkormányzat:**

Horváth Ferenc
.....

**Vargáné Bukai Andrea intézményvezető
Szociális Alapszolgáltatási Központ:**

Vargáné Bukai Andrea
.....

**Németh Erzsébet elnök
Napfény Nyugdíjas Egyesület:**

Németh Erzsébet
.....

**Mester János elnök
Buji Sportbarátok Egyesülete:**

Mester János
.....

Nagy Zoltánné IKSZT vezető:

Nagy Zoltánné
.....

Labbancz Csaba HEP referens:

Labbancz Csaba
.....

Ványi Zoltán HEP referens:

Ványi Zoltán
.....

Jegyzőkönyv Kivonat

Buj Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2019. május 22. napján megtartott képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből

Buj Község Önkormányzat Képviselő-testületének 157/2019. (V.22.) határozata

Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

- 1./ Buj Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja - az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal – Buj Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját.
- 2./ Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy az 1./ pontban foglalt döntés nyilvánosságra hozatala érdekében szükséges intézkedést tegye meg a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság esélyegyenlőségi mentorának közreműködésével.
- 3./ Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a döntésről írásban értesítse a Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedéseinek végrehajtásában résztvevő partnereket.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

A kivonat hiteles!

Buj, 2019. május 31.

Barta Miklós Ferenc
polgármester

Dr. Németh Károly
jegyző